

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
97. szám

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

Péntek
1933. évi április 28

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postátak rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldal 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Erdélyben is bevezetjük a »fizető vendég« rendszerét

A hatalom presztízse és a presztízis hatalma

Eddig még nem erősített hírek szerint Maniu Gyula lemondott a kormányfő elnöki tisztségéről s kilépni szándékozik magából a pártból is.

Ha igaz ez a híradás, akkor úgy kell tekintünk, mint az utóbbi esztendő legnagyobb politikai eseményét. Maniu kiválása kétségtelenül a nagyjelentőségű politikai változások, pártátformálódások egész sorát indította meg. Nem lehet kétséges, hogy a „bada-csonyi remete” lemondása egy új, alapjaiban demokratikus párt megalakulását eredményezné, ami már csak azért is nagyjelentőségű lenne, mert Románia politikai horizontjáról egy haladó, kormányképes párt már hosszú idők óta fájdalmasan hiányzik.

Az „Adeverul” legutóbbi számában Scrutator, a legértékesebb az összes bukaresti publicisták közül, hosszú, rendkívül érdekes cikkben világít rá azokra az okokra, amelyek Maniut elkeserítik és visszavonulásra bírják. Scrutator szerint Maniu elhatározásának két fő alapja van: az egyik a közötte és Vajda Sándor között mindjobban kiélesedő ellentét. Ez a rosszviszony odáig érett már, hogy Vajda a kormány legjelentősebb törvényalkotását, a konverziós törvényt már be sem mutatta Maniunak, noha a kormányfő elnöke a konverziós javaslat megalkotása idején Bukarestben tartózkodott. A másik ok pedig Maniu mind szélesebbé váló izoláltsága volna.

Ez az izoláltság Maniu és Mihalache viszonyának hidegítésében hangsúlyozódik ki.

Ismeretes, hogy a nemzeti-parasztpárt különböző kormányalakításainak során, amelyek távolról sem történtek a legteljesebb egységben, Maniu és Mihalache mindig szolidáris álláspontot foglaltak el. Ujabban azonban Mihalache mind érzékeltlenebb a belpolitikai problémák iránt. Ugyanis döntően Titulescu befolyása alá került és így az összes eseményeket csakis a külpolitika prizmáján keresztül hajlandó figyelni. Így azután abban a kérdésben is egy álláspontot foglalt el, Titulescuval, hogy az adott külpolitikai helyzetben nem lehetséges belpolitikai változás, azaz Vajda és kormánya nem távolítható el.

Ez az álláspont Maniu súlyos sérelmeinek idején nem jelent szolidaritást a pártfőnökkel szemben.

A régi, évtizedes, legendás Vajda-Maniu barátság állítólag megszűnt s helyette a kulisszámögötti vetélkedések, oldalvágások következtek. Ugy tetszik, Vajda erősebb a dolgok intézésében, mint Maniu és ezért, hogy a pártvezetőség jelentős része mellé állott.

Ignorálás és izolálás: ilyen körülmények között Maniu lemondása, bármily szenzáció erejével hasson is, nem lehetett váratlan.

Scrutator egyébként rámutat arra, hogy Maniu és Vajda között — a kormányfő távozásaként felőrlő látszó — ellentét nem új keletű. A háttérben már meg voltak a viszállyok akkor is, amikor a tömeg még a legforróbb, legszükségletesebb barátságáról szóló regéken andalogtak. A súlyos visszavonások még Jorga kormányzásának idején keletkeztek. Az udvar ugyanis elhatározta, hogy rezsimit változtat. A nemzeti-parasztpárt jött számításba. Azonban nem Maniuvál, hanem — Vajdával.

A háttérben titkos sakkhúzások történtek, amelyeket az úgynevezett „kolozsvári összeesküvés” hívei hajtottak végre. Ez az „összeesküvés” Vajda érdekében történt és közép-pontjában valószínűleg Tilea jelenlegi államtitkár állott, aki Maniuvál nincsen jó viszonyban, viszont összeköttetései az udvar felé, köztudomásosan jók.

Mikor Maniu megtudta, hogy az ő megkezdésével Vajdát akarják miniszterelnökké, Bukarestbe utazott, hogy interveniáljon. A sakkhúzás személye elleni sérelmek tekintetében

Csehország teljes kártalanítás esetén hajlandó a békés határkiigazításra

Benes a kisántániba invitálta Magyarországot

Szüllő Géza szóváteszi a csehországi magyarok sérelmeit

Prága, április 27.

Benes, Csehszlovákia külügyminisztere, a cseh parlament mindkét házában beszámolt tartott. Hatalmas beszédeként mondott Benes, amelyeknek mindegyike részletesen felvázolta a legutóbbi hetek és hónapok politikai eseményeit.

Benes beszédei során megállapította, hogy a háború befejeztével kötött békeszerződések egyes határozatait megváltoztattak, sőt teljesen el is tüntek. Alkalmazásuk ma már anakronizmus volna. Ezzel szemben vannak a békeszerződéseknek olyan rendelkezései is, amelyek változatlanul állandó jellegűek és változhatatlannak tűnnek. Ilyen változhatatlan jellegű pontjai a békeszerződéseknek azok is, amelyek a békeszerződés által vont határokat mögött levő területekre vonatkoznak.

A kisántán — mondotta Benes — arra törekszik, hogy azok a háború előtti állapotok amikor a kishatalmak voltaképpen nem voltak egyebek, mint a nagyhatalmak játékszerei, ne térjenek többé

vissza. Az, ha a nagyhatalmak ma éppen csak játékszerként kezelnek a kishatalmokat, mint tették a háború előtt, ugy a háború menten kitörne.

Sem Ausztriának, sem Magyarországnak, de Bulgáriának sem érdeke, hogy a nagyobb hatalmak politikai játékszerei legyenek. A kisántán fejlődőképes és fiatal erőkből összetett hatalom és azt kívánja, hogy felvehesse Magyarországot is a nagy remények közösségébe. Ezután az invitáló gesztus után Benes áttért a kisántán és Olaszország viszonyára és azt mondotta, hogy a két államalakulat között jó a viszony majd rámutatott arra, hogy Németország és Csehország között sincsenek lényeges ellentétek.

Ezekután a revízió kérdéséről beszélt Benes és kifejtette, hogy véleménye szerint a határokat csak abban az esetben lehetne megváltoztatni, ha a határok megváltoztatásába az érdekelték közvetlen tárgyalások során belemennének. Szerinte a határok megváltoztatása csakis a

Népszövetség alapokmányának 19. paragrafusán belül és az alábbi feltételek mellett következhetne be:

1. Bekövetkezik, ha a megállapodást kiörlől nem kíséri politikai nyomás,
2. ha előbb az államok egymás mellett évek óta nyugodtak és összeműködve dolgoznak és teljes nyugalmi légkört tudnak teremteni és
3. ha az átengedett területekért a gyarapodó állam teljes ellenértékét fizetne.

Végül a négyhatalmi direktórium tervét ismertette Benes és elmondotta, hogy a négyhatalmi direktórium nagy lépés — visszafelé és rossz politikai gondolás. Ő nem hiszi, hogy ez az alakulat megvalósulhasson.

Beszédének legvégén még egy udvariasság gesztust tett Magyarország felé és kijelentette, hogy nagyon örül annak a magyar-cseh kereskedelmi tárgyalásnak, amely most folyik.

Benes beszédének magyarországi visszhangja

Benes beszédét a magyar sajtó természetesen élénken kommentálja. Valamennyi magyar lap odakonkludál, hogy

Benes lényegesen enyhébb hangon van és már engedett revízió-ellenes mezei álláspontjából.

Sőt — mondja a magyar sajtó — odáig is eljutott már Benes, hogy sejtetni enged azokat a feltételeket, amelyek mellett Csehszlovákia bizonyos területeket Magyarországra részére átengedne. Ugyanekkor azonban — szegzik le a magyar lapok — kihangsúlyozta Benes, hogy a

revízió háborús veszedelemeket rejt magában. Holott fordítva az igazság: a mai igazságtalan állapotok fészkei a háborús veszedelemnek.

A magyar lapok végezetül a leghatározottabban visszautasítják a „teljes ellenszolgáltatásnak” feltételét és kifejtik, hogy ellenszolgáltatás Magyarország csak akkor adhatna Csehszlovágnak, ha Magyarország is éppen úgy és annyira szaturálva volna nemzetiségekkel, mint Csehszlovákia.

A magyar sajtó legnagyobb része nem

Maniu megtagadhatja a támogatást a maga nevében. De nem a párt nevében.

S a vezetőség bizalmát és támogatását szavazott Vajdának. Amint azóta többször is Vajda mellett nyilatkoztak meg, Maniu ellenében. Így az ostromállapotról szóló törvényről is. A Márzescu-Mironescu javaslatnál is.

Bizonyoságot téve ezzel arról, hogy Vajda hatalmának több a presztízse, mint Maniu presztízisének a hatalma.

Mindezek a kulisszámögötti sakkhúzások az országot annyiból érdeklik csak, hogy a hátmögötti ravaszkodások, ellenségeskedések, intrikák mint rombolják és rombolták szét az ország egyetlen demokratikus hajlandóságu pártjának eszményiességét. Mig azelőtt a párt

tér ki arra a meghívásra, amelyet Benes hangoztatott és amellyel kifejezést adott annak, hogy a kisántán szívesen látná sorában Magyarországot is.

SZÜLLŐ GÉZA A CSEHORSZÁGI SAJTÓ ÉS GYÜLEKEZÉSI SZABADSÁGRÓL

A cseh kormánynak bizonyára nem volt kellemes, hogy e békülékenyhangú külpolitikai expozéval egyidejűleg szólalt fel interpelláció formájában a parlamentben Szüllő Géza magyar keresztényszocialista képviselő. Szüllő Géza inter-

a különböző árnyalatok egyensúlyos együttese volt, addig most — a nagy izolációs harcok során — a reakciós árnyalat jutott döntő előnybe. A törvényalkotásoknak olyan esztendeje mult el, amely a nemzeti-parasztpárttal kapcsolatban, Maniu és Vajda jövőszónának idején, még csak elképzelhető sem volt.

Az ország, noha jóformán semmit sem tud és semmit sem lát az intrikákból, amely nem is sejtette, hogy „kolozsvári összeesküvés” létezik, súlyosan ráfizet e titkos, belső diplomáciára. Eppen ezért érthető, hogy a közvélemény, noha sajnálja, hogy felbomlott az a baráti viszony, amelyen a legtöbb reménnyel biztató politikai csoport eszméi és akcióbeli harmóniája nyugodott, tisztázást vár.

Kilépéssel, vagy anélkül.

pellációjában rámutatott arra, hogy a csehországi magyar kisebbségeket sorozatos sérelmek érik. A Prágai Magyar Hírlapot például hatszor egymásután elkobozták, míg ezzel szemben a kormány az államnyelvi lapokat pártfogolja. A gyűléseket és a legártatlanabb magyar össze-jöveteleket betiltják. Interpellációjára végén feltette a kérdést Szűllő Géza: *hazlandó-e a kormány a demokráciában gyökerező szabadságjogokai tiszteletben tartani.*

A magyar képviselő interpellációjára még nem kapott választ.

MAGYARORSZÁGI NYILATKOZATOK

Benes csehszlovák külügyminiszter nyilatkozata nagy feltűnést keltett Magyarországon is, ahol a revíziós mozgalom három vezéregyénisége, Pekár Gyula, Berzeviczy Albert és Herczeg Ferenc az alábbiak szerint fogadták a cseh megnyilatkozást.

Pekár: Nem érti, hogy Benes miért tiltakozik a „külső nyomás” ellen, hangsúlyozza, hogy ilyen alapon szó sem lehet a revízióról. Hol van itt külső nyomás? Mindnyáján a Népszövetség tagjai vagyunk s Magyarország egyebet sem tett, mint minduntalan azt hangsúlyozta, hogy *békés úton akarja a revíziót.* Benes „ellenértékét” is emleget, ami megint képtelenség. A csehek is ellenérték nélkül kapták meg azokat a részeket, amelyekhez semmi jogcímük nem lett volna. És Magyarországnak semmije nincs, amit ellenértékként adhatna.

Berzeviczy: Benes nyilatkozata mérsékelt hangú és óvatos. Jó benyomást keltett Magyarországon is.

Herczeg Ferenc: Benes nyilatkozatának három pontja nem komoly. Magyarországnak mindenesetre örvéndenie kell, hogy Prága kezd már hozzászokni a revízió gondolatához.

★

Benes nyilatkozatában van egy mondat, amiről az első jelentés nem szól. Ez a mondat igen keményen hangzik, amennyiben megfenyegeti a nagyhatalmokat, hogy ne mérjenek Csehszlovákia határaihoz nyulni, ha erre a cseh nemzettől engedélyt nem kapnak. Erre a mondatra a londoni *Daily Herald* „Cseh kihívás” cím alatt válaszol. Az angol lap megállapítja, hogy Csehszlovákia magatartása erősen kihívó lett, már elfelejtette, hogy mai határait sem önmagának, hanem azoknak a nagyhatalmoknak köszönheti, amelyeket most egyenesen fenyeget.

Rendelet a rokkant altisztek érdekében

Bukarest, április 27.

A hadügyminisztérium rendeletet adott ki, amelynek értelmében azok a rokkant altisztek, akik nem szolgálták le a nyugdíjazáshoz kötött minimális 20 évet, éppen úgy fognak nyugdíjban részesülni, mintha szolgálati éveik száma elérné a huszat.

Miért lett öngyilkos báró Nopcsa Ferenc

Bécs, április 27.

Báró Nopcsa Ferenc tragédiája erősen foglalkoztatja az osztrák fővárost. Néhány lapjelentés nyomán az a hír terjedt el, hogy a neves tudóst anyagi lemorolása kergette a halálba.

Erre mutat az is, hogy nemrégiben 60 ezer pengő értékű könyvtárát 3 ezer márkáért ajánlotta fel a berlini egyetemnek.

A vásár azonban nem sikerült.

A rendőrség lezárta a lakást, ahol a tragédia lejátszódott. Kiadott jelentése szerint mindaz, amit a lakásban találtak, nem mutat arra, mintha a bárónak olyan borzasztóan aggasztó lett volna az anyagi helyzete. A lakás tele van műkinccsekkel és egyéb értékekkel. Sokkal valószínűbb az, hogy az amúgy is rendkívül ideges embert túlzottan aggasztották a jabbhi, bár egyáltalában nem komoly pénzügyi zavarai s az aggodalom miatt *klegromat kapott.* Ezzel lehet megmagyarázni csak, hogy előbb lelőtte titkárait és csak azután lett öngyilkos.

A kormány erőlyes kézzel elfojtja a jobboldali zavargásokat is

Miniszterközi értekezlet Mironescu lakásán

Bukarest, április 27.

A jobboldali szervezetek ellen fogantatandó intézkedésekkel kapcsolatban szerdán délelőtt Mironescu belügyminiszter lakásán miniszterközi értekezlet volt, amely Vajda miniszterelnök, Samsonovici hadügyminiszter, Armand Calinescu belügyi államtitkár és természetesen a belügyminiszter vettek részt.

A zavargások elfajulásának megelőzésére határozott lépésekre szánta el magát a kormány — mondja az információ.

A csernovici véres tüntetések lefolytatását szerdára virradó éjszaka a legnagyobb titokban Jasiba szállították. Éj-

szakai 11 órakor két rabszállító autó állított meg a fogház kapuja előtt. Ezzel a két autóval a Csernovictól 12 kilométerre fekvő Costin állomásra szállították a lefogottakat, ahol a Jasi felé haladó vonathoz külön kocsit kapcsoltak. Ezt a kocsit erős csendőri és rendőri készség őrizte.

Jasiban a foglyokat először a rendőrprefektúrára szállították be s még szerdán délelőtt átvitték valamennyit a jasi hadbírósg fogházába.

Sauicu Saveanu bukovinai miniszter szerdán a fővárosba érkezett és jelentést tett Vajdának a csernovici haragulatáról.

Állítólag vámunióról tárgyaltak az osztrák politikusok Budapesten

Bécs, április 27.

Bécsből érkezett jelentések szerint bukkaresti szerkesztőségünk közli, hogy a Buresch-féle budapesti tárgyalásoknak megvannak már a pozitív eredményei. Állítólag a tárgyalások nyomán arról van szó, hogy Ausztria és Magyarország között vámunió létesüljön.

Hir szerint ennek a vámuniónak per-fektuálása még e héten bekövetke-

nék.

Más jelentések szerint az osztrák hitle-risták is kapcsolatokat keresnek a magyar nemzeti-szocialistákkal, de ezeket a híreket nem erősítik meg.

Egyébként Bécsben újabb fegyverraktárt fedeztek fel. Ez a fegyverraktár a Favoriten Strassében volt és a házkutatás alkalmával a rendőrség egy befalazott szobában 150 fegyvert, husz gépfegyvert és 15 ezer töltényt talált.

Árja, nem árja...

Tovább dühöng a hitleri vandalizmus

Indexre tett könyvek és a tanulástól leiltott diákok

Hitler szerint a német kormány békét akar

Berlin április 27.

A nemzeti-szocialista-párt vezetőségi gyűlésén Hitler igen békés hurokat halatott. Különösen külpolitikai kérdésekről szólott és megállapította, hogy Németország az őszinte béke pártján áll. Mindössze ott lett a kancellár élesebb, a hol arról szólott, hogy Németország nem tűrheti el, hogy másodrangú állammal alacsonyítsák és ezért követeli, hogy súlyának és helyzetének megfelelően egyenlő tekintélyű tényezőnek nyilvánítsák.

Ezután arról beszélt, hogy rendszernek sarkköve a fegyverem és megállapította, hogy a német állam fegyverme min-taszerü. Példával is bizonyította állítá-sát. A zsidók elleni bojkottot mikor el-rendeltem — mondotta — parancsszóra felvonult az egész pártja, de mikor a bojkott megszüntetésére adta ki a pa-

rancsot, ugyanilyen pontosan és szó nélkül engedelmesskedett az ember-tömeg. Ez a fegyverem a bizonyossága annak, hogy a rendszer megérett és a néptömegek a feltétlen fegyverem kötelezettségét ismerik és elismerik.

A Sunday Express jelentése szerint MacDonald rövidesen Berlinbe jön. Az angol miniszterelnök Washingtonból — így hírlik — előbb Genf-be és amennyiben szükségesnek mutatkozik, Rómába is utazik, de ezután nyomban Berlinbe megy, hogy ott Hitlerrel tárgyaljon. — MacDonald azon a véleményen van, hogy rábeszélőkéességének és érveinek sikerül majd Németországot a helyes ut-ra terelni.

Arról, hogy mi lesz ez a helyes út és melyek e tekintetben MacDonald szem-pontjai, nincs jelentésünk.

A göttingiai egyetem tanárai a lemondott Frank professzor ellen

Ismeretes, hogy dr. James Frank, a göttingiai egyetem tanára, aki legutóbb Nobel díjat is nyert, leköszönt katedrá-járól. A tanár azzal indokolta ezt a lé-pését, hogy

ugyanakkor, amikor zsidó kollégáit kiüldözik az egyetemről, ő mint zsi-dó nem tartja meg az állását csak azért, mert frontharcos volt és így el-lene a kormányzat nem lép fel.

Ő és társai nem azért egyetemi tanárok, mert zsidók vagy nem zsidók, fronthar-cosok, „untauglichok”, hanem azért, mert tudósok.

Ezzel a leköszönéssel kapcsolatban most a göttingiai egyetem árja tanárai fel vonulnak Frank professzor ellen. Le-mondó levelében Frank ugyanis a töb-bek között ezeket írta: „Bennünket, né-met zsidókat, mint idegeneket és a ha-za ellenségeit kezelik...”

A göttingiai tanári kar szerint ezzel a megállapítással becsmérelte Frank Né-metországot, rossz megvilágításba helye-zte a mai rendszert és ezért a hatalom re-torzióját követelik. A husvét ünnepet folvtá- ehhez a tiltakozáshoz nem tudta

az egyetemi tanári kar teljes számban aláírását szolgáltatni. de így is a taná-rok többsége aláírta a kormányznak szóló tiltakozást.

Indexre helyezték Zolát, Thomas Mann, Stefan Zweigot és a töb-bieket.

Tegnap délután több breslaui könyv-kereskedésben megjelentek a nemzeti szocialista rohamcsapatok emberei és egy bölcsészeti hallgató kiválogatta azokat a könyveket, amelyeket a könyvkereske-dőnek árusítani nem szabad. Így a töb-bek között megtiltották a kereskedőnek, hogy akár a kirakatba kitegye, akár pe-dig eladja a következő szerzők köny-veit: Stefan Zweig, Arnold Zweig, Was-sermann, Erich Kästner, Lion Feucht-manger, Kurt Tucholsky, Thomas Mann, Heinrich Mann, Zola könyveinek német fordítását is indexre helyezte a cenzor.

A könyveket meghagyták ugyan a kereskedők birtokában, de közölték ve-lük, hogy ha ezekből a könyvekből akár csak egy is hiányzik, a kereskedők su-

lyos kellemetlenségnek teszik ki magu-kat.

Elkészült az iskolai törvény vég-leges szövege.

A tegnapi német minisztertanács le-tárgyalta az iskolai és főiskolai törvényt, amely a tanulók számának korlátozásá-ról intézkedik. A törvény indoklása ki-mondja, hogy a tanulók számát olyan mértékben kellett korlátozni, amilyen mértéket a kiképzés alaposságának biz-tosítása és az egyes pályákon mutakozó kereslet megkíván.

A diákok új felvételénél nem árja faj-hoz tartozókat csak olyan arányban vesznek fel, amilyen arányban a nem árja származású lakosság az árja származású lakossághoz viszonylik. Az arányszámot nem tartománynaként, hanem az egész országra egyetemlegesen állapítják meg.

A nem árjak közül a numerusz klan-zusz keretén belül elsősorban azokat ves-zik fel, akiknek apja a világháboruban elesett. Amennyiben így nem telik meg a zsidók létszáma, olyan tanulókat vesz-nek fel, akiknek szülei vagy nagyszülei közül csak az egyik nem árja.

Az új rendelet kizárja az összes isko-lából azokat a nem árja származású szülőknek gyermekeit, akik csak 1914 augusztus elseje után és Kelet-Európá-ból költöztek be Németország területére.

Ujabb 39 egyetemi tanárt me-nesztettek

Berlini jelentések szerint a porosz köz-oktatásügyi miniszter újabb 39 egyete-mi tanárt mentett fel állásából. Ezek nem zsidók, hanem olyan világháború-suak, akiket a mai rezsim meg nem tűr. A frankfurti egyetemről 18, a göttingiai-ról 6, a kieliről 3 és a berlini egyetem-ről 5 professzort küldött el a kormány.

Öngyilkos lett a német-porosz petroleumtársaság vezetője

Hamburgi jelentések szerint a német orosz petroleum társaság vezetője teg-nap magára lőtt. A társaság vezetője öngyilkosságának okairól eddig semmi sem derült ki.

Letartóztatták Berlin volt főpol-gármesterét

Berlin legutóbbi főpolgármesterét, Bosst letartóztatták. A főpolgármester állítólag különböző szabálytalanságokat követett el, amelynek az új rezsim nyó-mára jött.

Ülésezik a német államtanács

A német államtanács ma ülést tar-tott. Az ülést Spenger nyitotta meg és kifejtette, hogy nagy örömeire szolgál, hogy megnyithatja a nemzeti-szocialista uralom első államtanácsát. Ezután Göring emelkedett szólásra, aki beszámolt arról, hogy milyen hatalmas sikert ara-tott a nemzeti-szocialista uralom az alatt a néhány hét alatt, amely óta az állam a kormányzatot átvette. Beszéde végén bejelentette, hogy az állami tanácsot a kormány ezentúl sokkal gyakrabban összehívja, mint amilyen gyakran a régi uralom alatt a tartományi gyűlések gyűléseztek. Hogy ezt dokumentálja is, bejelentette, hogy az államtanács legkö-zelebbi ülését május 30-án tartja.

Ezután megválasztották az államta-nács elnökségét. Elnök lett Ley, alelnö-kök pedig Wagner és Streff lettek. Ter-mészetesen mindannyian nemzeti szoci-alisták.

A fajnemesítési törvény

Berlini jelentés szerint

a közegészségügyi miniszter törvény-tervezetet dolgozott ki a fajnemesítés érdekében, amely jogot ad bizonyos esetekben a terméketlenítésre is.

A törvénytervezetet már elfogadta a pénzügyi, gazdasági, munkügyi és igazságügyi miniszter. A tervezet rö-videsen a belügyminiszter elé kerül.

Zavarok a vasúti forgalomban az esőzések miatt

Bukarest, április 27.

A CFR forgalmi irodájának jelentése szerint az országos esőzések következté-ben a forgalomban több helyen fennaka-dás állott be. Különösen vonatkozik ez Moldovára, ahol már egy hete szakadat-lanul esik, a folyók két-három méterrel felduzzadtak és az ár sok helyen elso-dorta a hidakat. Roman és Bubaesti, Bal-teni és Baresti, Crasna és Muntenia, Cras-na és Hisi, Bârlad és Vaslui, valamint Bârlad és Jasi között szünetel a közleke-dés. Emiatt a Bukarest-Jasi forgalmat is csak kerülő úton tudják lebonyolítani.

Körrendelet a középiskolai vizsgák idejéről

Bukarest, április 27.

A közoktatásiügyi minisztérium körrendeletet adott ki az összes iskolának az évzáró osztályvizsgákkal kapcsolatban. Ismerint a középiskolák negyedik és hetedik osztályai június 10-én vizsgáznak, a többi osztályok pedig június 15-én. Június 15-ike és 20-ika között a diákok kirándulásokat fognak tenni tanáraik felügyelete alatt, megtekintik a múzeumokat, a történelmi emlékeket és az ország szebb, nevezetesebb vidékeit.

A középiskolák első osztályába való felvételi vizsgákat június 20-án ejtik meg.

Nehéz alkudozás az aradi villanyközponttal

Arad, április 27.

Hosszu ideje foglalkoztatja már a város az új villanyáram árszabásának a megállapítása. A villanygyár ugyanis ajánlatot tett a városnak, hogy az eddigi 15.50 lejes árszabást 14 lejre csökkenti, majd amikor a város ezt a mérséklést is keveselte, az áram árát 13.70 lejben állapították meg.

A permanens bizottság keddi tárgyalásán az ügyet, amelynek során a villanygyár feltételeit is ismertették. Eszerint, bár a leszállítás megtörténik, az alapár elvben 15.50 lej marad, továbbá azok a kávéház-tulajdonosok, kereskedők, étteremesték stb., akik más fényforrást is használnak, ezt a kedvezményt nem élvezhetik.

Az interimbizottság elfogadta az alapajánlatot, a feltételeket azonban visszautasította. Most a villanygyár álláspontjától függ, hogy létrejön-e a régóta húzódozó megállapodás.

Óriási sztrájk Barcelonában

Barcelona, április 27.

Barcelonában napok óta forgalmi sztrájk van. A sztrájk során eddig 250 embert tartóztattak le, közöttük 16 fiatakorút.

A barcelonai börtönök annyira tele vannak, hogy a foglyokat már nem tudják hová elhelyezni. Ezért a rendőrség kibérelt egy óceánjáró hajót és azon helyezi el a letartóztatottakat.

A törökök — nevet kapnak

Kemal basa szétkergette a háremeket, modern párisi kosztümökbe bujtatta a török asszonyokat, leparancsolta a fezt a férfiak fejéről, reformálta a mohamedán istentiszteletet és száműzte belőle az arab nyelvet, a müezzinnek már nem kiáltják a la illah il Allah-ot, sőt nem is hívják őket müezzinnek és a lakosság mindezt szó nélkül tudomásul vette. Most azonban olyan reformot szándékozik behozni, amelynek következtében alighanem kitör a polgárháború Törökországban. A megállás nélkül modernizált, szüntelenül reformált törökök vezetékei és keresztnévvel akarja ellátni, ha ugyan lehet keresztnévről beszélni mohamedánokkal kapcsolatban.

A törököknek eddig csak egy nevük volt, amelyhez félreértések elkerülése végett az apjuk nevét csatolták. Ez így volt a törököknél immár másfél évezred óta és ez a patriarchális névrend szer legkisebb konfúziót sem okozott. A civilizáció fejlődésével azonban ez az állapot tarthatatlannak bizonyult. A sztambul telefonkönyvben ezrével szerepelnek az Ahmedek, Mehemedek, és Fuadok, százával az Ahmed ben Ahmedek. Ha most már az ember egy patikust keres, akit Ahmed ben Fuadnak hívnak, legalább egy tucatot talál a telefonkönyvben és ugyanígy jár, ha Mehemed ben Ahmed nevű ügyvéd iránt érdeklődik. Most, hogy a törököknek is családi nevük lesz, az efféle félreértések megszűnnek. De még nem a megújulás, véget ér a török név nomád jellegének utolsó maradványa. Most nevük lesz a törököknek, csak azok alakulnak ki, a janicsárok ivadéka tisztos polgárrá válnak.

Hir szerint, megtörtént Washingtonban a megállapodás

A világ összes pénznemeit devalválják, hogy ilyen módon az áruk ára megemelkedjék

Moley tanár három pontjával indul a világgazdasági konferencia

London, április 27.

A washingtoni tárgyalásokról ellentétes hírek érkeznek. A délelőtti jelentések ismét kaoszba burkolták a tanácskozás menetét és a valuták rögzítésének kérdését. Az egyik délelőtti jelentésünk még azt mondja, hogy nem szabad azt hinni, mintha Herriot, MacDonald és Roosevelt között teljes volna a megállapodás. Anynyira nem teljes, hogy még Roosevelt és MacDonald sem állapodtak meg és így nem állapodhattak meg a még erősebben ellenzéki felfogású Herriotval.

Később olyan híreket vettünk, hogy úgy Herriot, mint MacDonald közeledtek az amerikai állásponthoz és fiatalokra veszik azt az amerikai indítványt, amely valuta fedezetül az ezüstöt fokozottabban mértékben használná.

Mindezekkel a hírekkel szemben itt a harmadik jelentés, amely szerint Washingtonban

Herriot politikai és katonai biztonságot követel és azt követeli, hogy úgy a dollárt, mint a fontot azonnal stabilizálják.

Ezzel szemben — mondja ez a harmadik jelentés — Roosevelt és MacDonald azon a véleményen vannak, hogy úgy a dollárt, mint a fontot igazi ártóhamára csak a szabad forgalom emelheti.

A NAGYHATALMAK A DEVALVÁCIÓ PÁRTJÁN

A délutáni jelentések már tisztább képet nyújtanak. Ezek szerint Roosevelt

és MacDonald között tényleg létrejött volna a teljes megállapodás. A két államférfi már megállapodott abban is, hogy a világgazdasági konferenciát június 12-re hívják egybe. A konferencián mindezekelőtt egy általános jellegű alapot akarnak teremteni, amely a pénz rögzítését szolgálná és stabilizálná az árfolyamokat is.

MacDonald óhajára Roosevelt csatlakozott ahhoz az akcióhoz is, amely a támadó nemzetek fekentartására nemzetközi erőfeszítéseket tesz.

A késő délutáni órákban végre aztán Moley tanár, Roosevelt gazdasági tanácsadója is nyilatkozott és három pontba foglalta a terveket. Állítólag ezek a tervek már nem tervek többé. Ezeket a pontokat az államférfiak elfogadták.

Moley három pontja a következőképpen hangzik:

1. A világ összes pénznemeit egy-szerre és egyidőben alá kell értékelni.
2. Az aláértékelésnél a kiinduló pont minden pénznem mai valóságos értéke legyen.

3. Az aláértékeléssel egyidejűleg az aranyszegény államokban olyan pénzrendszeri módosítást kell bevezetni, amely az illető pénz aranyfedezetét csökkenti.

Ez a Moley-féle három pont nem jelent egyebet, mint devalvációt. Devalválni akarják a pénzt azért, hogy az áruk ára értékben megemelkedjék és így a termelés annyi bevételi többletbe jusson, a

mely mellett a multban vállalt kötelezettségeinek, amelyek számszerűleg nem változtak, szintén eleget tessen.

Az elmélet tökéletes.

A gyakorlati eredménye azonban kétséges.

MACDONALD ELUTAZIK

Legújabb jelentéseink szerint MacDonald befejezte washingtoni tárgyalásait. Ma délután már el is hagyta Washington-t és onnan Newyorkba utazott.

A leánya már Newyorkban van. Ott várja be apját és együtt utaznak Európába. Herriot még Washingtonban marad.

Folytatja a Roosevelttel megkezdett tárgyalásait.

ROOSEVELT ÉS MACDONALD KÖZÖS NYILATKOZATA A VILÁG GAZDASÁGI SZANÁLÁSÁRÓL

Roosevelt és MacDonald tanácskozásaikat befejezve közös kommunikét adtak ki, amelyben megállapítják azokat a lehetőségeket, amelyek mellett a világ gazdasági káosza szanálható lenne.

A két államférfi leszegi, hogy a nyersanyagárak mesterséges emelése nélkül szó sem lehet arról, hogy a gazdasági krízist megoldják.

A nyersanyagáraknak emelésével kapcsolatban azonban a kereskedelmi korlátokat is le kell dönteni, ki kell bővíteni a hitelkereteket és vissza kell állítani az aranystandardot.

Egy nagyváradi újságíró érthetetlen kalandja Kolozsváron

A sziguranca minden konkrét vád nélkül őrizetbe vette, majd több órai fogvatartás után Nagyváradra toloncoltatta, hol szabadon engedték

Nagyvárad, április 27.

Biró Elek nagyváradi hírlapíró kedden Kolozsvárra utazott, ahol a Newyork szállodában bérelt szobát.

Még a délelőtti folyamán három detektív állított be a hírlapíróhoz, akit minden különösebb felvilágosítás nélkül a sziguran-cára kísérték.

A sziguranca azután megtudta Biró, hogy minek köszönheti előállítását. Azonkívül, hogy irredentizmussal és kommunizmussal vádolták, azt állították, hogy a hírlapíró terjesztés céljából irredenta iratokat hozott magával Kolozsvárra.

Hol késik a vizsgálat

A tordai véres napokat a rendőrség csöndes asszisztálásával rendezték meg

Torda, április 27.

Torda magyarsága még mindig az elmúlt véres napok hatása alatt áll. Nehéz is felőcsudni abból a borzalmas ökölcsepárból, a mit az elvadult nemzeti türelmetlenség ütött Torda mindig higgadt és belátó magyarságán. Utólag minden kétséget kizáróan megállapították hogy

a tordai rendőrség és a hivatalos hatóságok nemtörődömsége, sőt talán pártos elvezése nemcsak hogy nem akadályozta meg a durva féltételeket, hanem szinte elősegítette

A hírlapíró azután egy zárkában helyezték el, estig ott tartották, majd minden kihallgatás, vagy motozás nélkül visszakísérték Nagyváradra, ahol szabadon engedték.

A nagyváradi rendőrség az ügyben a hírlapíró kérésére a legszigorúbb vizsgálatot vezet be. Jellemző, hogy amikor a kolozsvári újságírók délután három órakor érdeklődtek az ügy felől a sziguranca, azt a választ kapták, hogy kollégájukat már szabadlábra helyezték, holott ez csak az esti órákban történt meg.

Hírek szerint Biró Elek magánál Vajda miniszterelnöknek kér sérelmére orvoslást.

nem tartozik rá.

Hétfőn délután a tordai magyar párt értekezletet tartott, amelyen élesen tiltakozott az események ellen s elhatározta, hogy a kormánynál s elsősorban Vajda miniszterelnöknek keres elégtételt.

Gál Miklós magyarpárti elnök felsorolta az értekezleten a lejátszódott eseményeket s erőteljesen domborította ki, hogy a vad nacionalista kilengésért a helyi hatóságokat súlyos felelősség terheli, mert a magyarság tudta, hogy perekedés és elnyomás készül és fel is hívta erre az illetékesek figyelmét.

A választások előtt román körökben nyíltan hirdették, hogy szét fogják verni a magyarokat, akiknek örökre meg kell keserülniük, hogy önálló listával mertek indulni a választáson, és a hatóságok még sem tettek semmit.

Megállapította a magyarpárti értekezlet, hogy

körülbelül ezer magyar szavazót vertek el a választási helyiségek elől akkor, amikor a bizalmi férfiak jelenléte szerint 18 éves fiatal emberek és 18 éves leányok, mint hadirokkantak és hadiözvegyek adták le szavazataikat a román blokk listájára.

Megállapítást nyert az is, hogy Koppánd és Indal községből román parasztokat vezényelt fel és szabályszerűen leszállították őket. Ennyi visszaélés és durva erőszak után a magyar pártnak nemcsak joga, hanem kötelessége is megtámadni a tordai magyarverő választást és Vajda miniszterelnöktől, valamint Mironescu belügyminisztertől kikövetelni a legerőteljesebb megtorlást.

Csodálkozunk, hogy a kormány részéről még egy nyilatkozat sem hangzott el a pártatlan választási terror ügyében.

Követeljük a haladéktalan megtorlást és elégtételt.

Lemondott a holland kormány

Hága, április 27.

A hollandiai kormány ma lemondott. A királyné a lemondást elfogadta. Arról, hogy a kormány lemondásának mi az oka, még nincs jelentés.

A zsidókérdés — magyar szemmel nézve

Irta: BAJCSI-ZSILINSZKY ENDRE, magyar országgyűlési képviselő

Ez a cikk egyik budapesti napilapban jelent meg és szerzője a magyarországi keresztény ellenzék egyik legismertebb vezére. Leközlük mi is tanulságul ennek az írásnak legjellegzetesebb részleteit. Sokat tanulhatnak belőle azok, akik szédülten gyűlölködnek a nagy városban.

Az az érzésem, hogy úgy magammal, mint a nyilvánossággal szemben tartozom azzal, hogy a zsidó kérdésben elfoglalt mai álláspontomat lezárjam. Azok közé tartozom, akik nem szeretik a félhomályt és nem szívesen állók bizonytalan fényben vagy kétséges megvilágításban. E pillanatban azonban ez a helyzet, mert a hitlerizmus politikai mód szerével és világnézeti elveivel szemben vallott felfogásomat úgy régebbi elvtársaim, mint jelenlegi ellenfeleim félre érthetik.

Nagyon természetes, hogy a hitlerizmusnak a zsidósággal szemben való eljárása — amennyiben én a dolgokat látom — teraszúságtól és rendszerétől tekintve a középkori zsidóüldözések helyegét hordja magán és mindazokban az országokban, ahol zsidók nagyobb tömegben élnek, a közfigyelmet a zsidókérdésre irányította. Bármennyire is rágalmaztak azért az álláspontomért, amelyet az utóbbi hónapokban a hitlerizmus, mint külpolitikai felfogással, rendszerrel és alkotmánnyal szemben elfoglaltam, sohasem vontam kétségbe, hogy a zsidókérdés Magyarországon is élő kérdés. Ezzel közvetlenül azt is megmondtam, hogy én a legutóbbi húsz esztendőnek azt a felfogását, amely szerint minden bajnak az az oka, hogy a zsidóság a magyar középosztályban előretört, nem osztom. Felpanaszolom, hogy a magyar középosztály vére apályba került, hogy az ősmagyarokat visszanyomják, hogy akadályok vannak, amelyek az erők szabad kifejlődését hátráltatják, de ezeknél az eredetknél nemcsak a zsidóság hypertrófiája, hanem egyéb bajok és egyéb okok is jelentős szerepet játszanak. Ha ma a zsidókérdést más szemmel látom, mint a huszas évek elején, úgy azt annak a körülménynek köszönhetem, hogy meggyőződéseim szerint a belső és külső magyar probléma gyökeréhez közelebb kerültem.

Mindenekelőtt elszakadtam a német antiszemitizmustól. A huszas éveknek nemzeti-szocialista felgerjedése és az akkori magyarországi antiszemitizmus a zsidókérdés megítélésének eszméjét és mértékét német forrásokból vette. Ez az eszme és ez a mérték a német antiszemitizmus faji ortodoxiája következtében olyan irányba csábította a magyar fajvédelmi mozgalmat, amely nekünk lényegileg idegen és amelyek reánk nézve minden időnkön át idegennek is kell maradni. Ez a német antiszemitizmus a maga demagóg meséivel, mely a zsidó faj alacsonyabbrendűségéről szólt, hihetetlen teóriájával és nem utolsósorban annak a körülménynek következtében, hogy sok német vér keveredett a magyar középosztályba, a magyarországi zsidókérdést és a kérdés megítélését helyes mértékét eltorzította. Az ő-testamentumban egy igen magasrendű erkölcsi világfelfogás és a világtörténelem legnagyobb nemzet-politikusának zsenije tükröződik. De ugyanakkor ugyanabban az ő-testamentumban erkölcsi eltévelyedések kinyilatkoztatásai is vannak. Egyáltalában akad-e olyan nép, amelynek őstörténelmében ilyen kisiklások ne lennének? A mai nyugati és keleti zsidóság között hatalmas különbség van. Az évszázadokon át való elnyomatás és az a körülmény, hogy beláthatatlan ideje egyodalu foglalkozásban él ez a faj, néhány nem éppen szimpatikus vonást alakított ki és valószínűleg nagyon sok régi jó erényt elmosott, de a zsidó faj általános erkölcsi alacsonyabbrendűségét csak úgy egyszerűen odavetni sem nem emberies, sem nem igazságos eltekintve attól, hogy ezt az állítást az új és az ókor történelméből vett ellenlételő bizonyítékokkal könnyen cáfolni lehet. A német antiszemitizmus szuggesztív ereje

ettől eltekintve is azonban a forradalmi idők utáni években a magyarság tiszta látását károsan befolyásolta. A magyarság politikus nép, a németiség ellenben nem az. És éppen az a politikus német világfelfogás hozta azt a feltevést, hogy a zsidókérdést annak szociális, politikai és

Az elbocsátott magyar vasutasok érdekében országos akciót kell indítani

A temesvári magyarság javaslatai

Temesvár, április 27.

A temesvári magyar párt Bess nyelvi tagozata vezetőségi ülést tartott, a melyen szóba került az is, hogy csupán ebben a városrészben 18 olyan magyar vasutas van, akit a hivatalos nyelv nem tudása címén bocsátottak el a szolgálatból. Az elbocsátottak száma az egész városban természetesen lényegesen nagyobb, így teljesen érthető az az elkeseredés, ami a magyar vasutasokat előgta.

A tagozat elhatározta, hogy az elbocsá-

gazdasági összefüggéséből kiemelve, elkülönítve a nemzet egyéb problémáitól egymagában is meg lehet oldani, sőt meg is kell oldani. Ezzel szemben a háború utáni idők tapasztalatai arra tanítottak bennünket, hogy részlet-problémákat a probléma halmazából kiszakítva helyesen sem megítélni, sem pedig megoldani nem lehet. A zsidókérdés a magyar általános problémátömegnek csak egyetlen fejezete s annak erős faji jellegű vonatkozásai vannak, amelyek végső soron tagadhatatlanul a nemzet szociális és állami berendezkedéseinek alapvető kérdéseibe torkollanak és csak ezeken át oldhatók meg.

tott vasutasok ügyében újra a minisztériumhoz kell fordulni s ugyanakkor fel kell kérni Bethlen György pártelnököt, hogy magánál a királynál kérjen kihallgatást ebben az ügyben.

Ha ez sem segít, úgy a magyar párt valamennyi tagozata egyszerre tartson tiltakozó gyűlést a magyar vasutasok jogtalan üldözése miatt s az országosan hozott tiltakozó határozatokat, mint panaszt, juttassák el a Népszövetséghez.

Árvizveszély fenyeget a nagy esőzések miatt

Elővigyázati intézkedések Aradmegyében

Bukarest, április 27.

Az ókirályság több helyéről nagy áradásokat jelentenek. Jasiban a 48 órája szakadatlan tartó esőzés folytán a Nikolina patak kiöntött és elárasztott három utcát. Az árvizveszély nő. A Nikolina hídja beomlóban van. A Cucuteni-Letcani közti országot is elöntötte az áradat. Aradóban van továbbá a Barlad patak is, úgy, hogy a környéken több helyen árviztől tartanak. A vasúti vonalak közül is többet fenyeget az árvíz.

Római jelentés szerint a két nap óta szakadó eső megduzzasztotta a folyókat és patakokat. A Moldova folyó elcsodorta több hídját. Nagy az árvizveszély.

Arad, április 27.

A napok óta tartó esőzések miatt Aradmegyében árvizveszedelem fenyeget. Bo-

rosjenónél a Fehérkörös veszedelmesen duzzad. Brad környékén az alacsonyabb belyeket elöntötte a víz s néhány ház is víz alá került. A veszély azért jelentős, mert a hegyeken a hó még nem olvadt el teljesen.

Csigernél a Moroda-patak lépett ki a medréből. Néhány ház itt is víz alatt van.

A folyammérnökség véleménye szerint komolyabb veszedelemről nincsen szó, bár az áradás növekedése elkerülhetetlennek látszik. A Maros vízállása is állandóan növekszik, a közvetlen veszed. még azonban még másfél méter hiányzik. A szükséges elővigyázati intézkedéseket megtették.

Nagyértékű utazási, vizum- és egyéb kedvezmények a Budapesti Nemzetközi Vásár látogatói számára

Május 1-től kezdve érvényesek a vásár összes kedvezményei

Budapest, április 27.

Budapest Városligetében hetek óta folyik a nagy munka. Épül a május 6-án megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár. A maga nemében egyedülálló intézmény ez Európában. Más városokban az árumintavásár tisztán csak üzletkötési alkalom. Ennek megfelelően ezeket a vásárokat valami szűkeség, valami túlzott „Sachlichkeit” jellemzi. Kizárólag gyárosok és kereskedők érdeklődnek irántuk.

A Budapesti Nemzetközi Vásár az áru és a nagyközönség találkozó helye, amelyet, hogy minden évben nagy gondot készíti elő az üzletkötési lehetőségek megteremtését is. A Budapesti Nemzetközi Vásár tehát nemcsak a kereskedőknek akar nyújtani mindent, ami a nemzetközi gazdasági forgalom megindításához és fellendítéséhez szükséges, hanem természetesen is akar a tömegeknek.

A Budapesti Nemzetközi Vásár ezért minden évben új, más és érdekesebb. Budapest a vásár befejeztével lerombolják az összes pavilonokat, hogy a következő tavasszal más elvek, más elgondolások alapján, a régre semmiben sem hasonlító, egészen új vásárváros építenek. A vásárnak ez a frappáns új-jászületése a gazdasági krízis ellenére ez évben is sikerült, sőt a vásár nagyobb, tartalmában gazdagabb, üzletkötési lehetőségeiben pedig lényegesen sokoldalabb lesz, mint az elmúlt évben. Számos újítást nyújt a vásár a külföldi közönségnek nyújtott kedvezmények terén is. A vásárigazolóanyag alapján új-ból vizum nélkül lehet Magyarországra utazni, de azzal a lényeges újítással, hogy ezuttal a vásár területén váltható utólagos magyar vizum ára minden külföldi állampolgár részére egyenlően csak 2.50 P.

mantikáját, a végtelen mezők gulyáit, méneseket, a juhnyájak festői csoportjait, a rózsák homokhegyei közül meglepetésre előbukkanó tavakat, erdőket fogja bemutatni a „híros” város tanácsa, nagy attrakciókat készít elő Szeged, Debrecen, Mezőkövesd, Lillafüred, Sopron, Győr, Pécs, Esztergom, a primás város, Gyöngyös, Kőszeg, stb.

A vásárigazolványok egyébként a vásár központi irodájában, a vásár tiszteletbeli képviselőinél és az összes menetjegyirodák útján szerezhetők be.

Már tárgyal a leszerelési konferencia

Genf, április 27.

A leszerelési konferencia kedden délután ismét megkezdte üléseit. A konferencia mindenekelőtt a husvét előtt benyújtott és a nemzetközi politikai életben erősen megtárgyalt MacDonald-féle leszerelési javaslattal foglalkozott.

A szónokok mindenekelőtt azokat a módosításokat és pótlásokat indokolták, amelyeket a MacDonald-féle tervezetbe benyújtottak.

Elégtétel egy ártatlanul meghurcolt embernek

Temesvár, április 27.

Somogyi Jenő temesvári főmérnököt évekkel ezelőtt felfüggesztették állásából azon a címen, hogy panamázott az egyik megyei utépítésnél. Az akkor kimutatott hiány többzáz ezer lejre rugott. A megvádolt főmérnök kétségbeesett harcot vívott ártatlansága bizonyítására, a hajsza azonban olyan erős volt ellene, hogy nem kerülhetett el a büntügyi utat.

A büntügyi eljárás is sokáig húzódott. Végre tegnap bíróság elé került az ügy. A vádlottat a főtárgyaláson Ungár Adolf védő képviselte, aki kimutatta, hogy a meghurcolt és meghurcolt főmérnök nem hogy nem sikkasztott, hanem 53 ezer lejt a saját pénzéből fizetett ki erre az utépítésre. A törvényszéki tanács a tanúk vallomása és a védő bizonyítékai alapján felmentő ítéletet hozott.

Somogyi rehabilitációja egész Temesváron nagy örömet és megnyugvást keltett.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorfájás, rosszullet, fejtájtás, idegizgalom, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megújított az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán éhségergésztüket majdnem teljesen visszacserezték. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A vasút ünnepi kedvezményei

Bukarest, április 27.

Ismeretes, hogy a vasut az ünnepnapokon 20 százalékos kedvezménnyel térítijegyeket ad 300 kilométerig. A májusi ünnepekre ilyen jegyek a következő napokon válthatók:

Május 7.: Azon vonatokra, amelyek május 6-án, szombat déli 12 órától kezdve, vagy május 7-én indulnak. Visszautazás lehet szombattól hétfő délután 3 óráig. Május 10.: Azon vonatokra, amelyek előző nap 12 órától, vagy május 10-én indulnak. Visszatérés 11-én délután 3 óráig. Május 14.: Hasonlóképp azon vonatokra, amelyek előző nap déltől kezdve indulnak, visszautazás pedig a következő nap délután 3-ig induló vonatokkal. A május 21-iki, 25-iki és 28-iki ünnepnapokra ugyanugy bocsátják ki a kedvezményes jegyeket, mint a fenti esetekben felsoroltuk.

Házkutatás a temesvári „Stürmer” című hitlerista lap helyiségében

Temesvár, április 27.

Az országsszerte ismétlődő jobboldali kilengések hatása alatt a temesvári hatóságok utasítást kaptak, hogy erőiesen fogjanak fel minden jobboldali szervezethez fűződő ügyet. Az utasítás értelmében a hadbíró ügyésze és a temesvári szigorútanács megkezdte házkutatást a temesvári „Stürmer” című hitlerista lapnál.

A házkutatás eredményéről nem adtak ki hivatalos jelentést, hírek szerint azonban nagy tömeg lázító nyomatványt foglaltak le.

Fehér fogak: Chlorodont

Pihenjen falun a város, nyaraljon hegyesvidéken az alföldi polgár

A B. L. Erdélyben megvalósítja a fizető vendég rendszerét és közvetít azok között, akik falun akarnak nyaralni és azok között, akik városi vendégeket elfogadnak

Az erdélyi fürdők is díjtalan nyilvánosságot kapnak a B. L.-ban

Brassó, április 27

Külföldön évről-évre erősödik, nálunk ezzel szemben még jóformán meg sem indult a fizetővendég intézménye. Pedig nagyszerű és bölcs intézmény. Nemcsak annyit jelent, hogy a szegénység, hanem annyit is, hogy a józan számvetés találkoznak.

A fizető vendég intézményét a gazdasági nyomorúsága hívta életre és ha egyszer vége lenne ennek a gazdasági válságnak, biztosak vagyunk benne, hogy a „fizető vendég” intézménye mégis továbbra is fennmaradna. Fennmaradna, mert nem hasonlít a háborús árpakávéhoz. Mikor a háború alatt nem volt babkávén, árpát pörköltünk kávévá és elhittettük magunkkal, hogy ez az ételital kávé. Most nincs pénzünk és el akarjuk magunkkal hitetni, hogy a fizető vendég, az — nyaraló. És el kell hinnünk, mert tényleg az.

Ne menjünk külföldi példákra: nézzük Erdélyt. Alföldjein felül dombok, hegyek, havasok váltakoznak rajta. A fáradt városi embernek pihenni kell. Az élet-harchoz nemcsak ökök, de ideg is kell. Akármilyen nyomorúságos is a helyzet, patikára mindig van pénz: legyen pénz ideg pihentetésre is. Az erdélyi hegyek árnyékában meghúzódó falvak kínálják magukat. Kínálva kínálják magukat. A nyaralás nem több, mint megállás, mint környezet változtatás.

Önként felmerül tehát a gondolat: miért nem megy nyaralni a temesvári lapos város kifáradt polgára az Erdős-Kárpátok hegyei közé? És fordítva: az egész esztendőjét a hegyek között töltő polgár, miért nem húzódik nyáron át egy néhány hétre az alföldet átszelő Maros, Körös vagy Szamos partjára? Nemcsak azért nem megy el, mert nincs pénze, hanem főként azért, mert nincs kapcsolata. Kihez menjen? Kit ismer falun? Ha vannak falusi, vagy kisvárosi ismerősei, nem ülhet a nyakukra ingyen és hosszu időre.

Igy ébredt fel a fizető vendég rendszere. A városi polgár szívesen megfizetné a falusi polgár vendéglátását, de honnan tudja vajjon, ki az, aki pénzért nyaralót elfogad?

A B. L. szívesen közvetít

A nyaraló szezon közeledte vetette fel a gondolatot, hogy közvetítsen a B. L. Szeretnők összehozni azokat a városiakat, akik a nyár egy részét szívesen falun töltenék, azokkal a falusiakkal, akik a városi nyaralókat „fizetés ellenében” néhány hétre szívesen látnák. Érezzük, ennél becsületesebb akció nem lehet lefolytatni. Tudjuk, ennél szükségesebb közvetítésre hasábjait nem ajánlhatja fel a B. L.

Tessék tehát jelentkezni. Jelentkezzenek azok, akik az idén néhány hétig falun nyaralni akarnának és tessék, jelentkezzenek azok is, akik a nyár folyamán városi vendéget szívesen látnának.

Ma a nyaralónak nincs már nagy igénye. Valahol tiszta szobára és becsületes környezetre vágyik. Napfényre, jó levegőre, egészséges, magyaros ellátásra, kellemes vendégszeretetre. Ezt minden falu nyújtani tudja. A falusi jegyző, tanító, pap, patikus, doktor, földbirtokos, kisgazda házában van egy nélkülözhetetlen szoba, az udvaron csirke, a fákön gyümölcs, az udvaron vetemény, az istállóban tehén. El lehet látni a vendéget. És ne is álszemérmeskedjünk: a falun is jól fog ma az a kis készpénz, amelyet a városi polgár ezért az ellátásért fizet. Angliában kastélyok terméi nyílnak meg a fizető vendég előtt.

Erdélyben nyílnak meg az apró falusi házak „tiszta szobái”, a megkínzott és elfáradt városi nyaraló előtt! De nemcsak a város pihen így meg a falun, hanem maga a falusi vendéglátó is felüdül, mert új emberek, új hangok és viszonyok törnek be néhány hétre kis

lakásába. Jól esik idegen és ismeretlen emberekkel néhány hetet együtt tölteni, üdít, hogy más viszonyokról beszélhet, más életfelfogásokat hallhat, más látókört kaphat.

Minden lehetősége meg van Erdélyben annak, hogy a város e nyáron meglátogassa a falut. A B. L. nem szokott sorolni, előfizetőinek értéktelen ajándékot adni, nem szokta tömegeit különböző akciókkal zavarni, de úgy érzi, a kötelessége most, ebben a nehéz esztendőben, táborát összeismertetni, kötelessége módot adni ahhoz, hogy

Kinek kell jelentkezni és hogyan

Néhány héten belül megkezdődik a nyaralás szezonja és ezért a jelentkezéssel nem lehet késlekedni.

Minden előfizetőnek, aki falun lakik és vendéget elfogad és minden előfizetőnek, aki városban lakik és falura fizető vendégnek menni akar, jelentkeznie kell. A jelentkezések formája mindössze egy levelezőlap, Tessék a levelezőlapra a következőket megírni:

Ezt írja a vendég:
Nyaralni szeretnék ilyen és ilyen vidéken. Nem egyedül megyek, viszem a feleségem és két gyermekem. Nyaralnék ennyi hétig, ettől eddig. Igényem szobában ez és ez, ellátásban ilyen és ilyen ellátás. Ki fogad el, mennyiért?

a zilahi ügyvéd családja eljusson az Aldunához és hogy a nagyszalontai járásbírósi tisztségű a Székelyföld pompás levegőjét szívhassa.

De nem akar ez az akció a nagyszerű kis és nagy hazai fürdőkkel szemben sem konkurrenciát csinálni és ezért felajánlja a B. L. azt is, hogy az összes jelentkező hazai fürdőt is közelebb hozza a nyaraló közönséghez. Rengeteg olcsó fürdőhelyünk van, amelyekről nem is tud a nagyközönség.

Ezeket a fürdőt is felsorakoztatjuk, bemutatjuk és beajánljuk.

ralnék ennyi hétig, ettől eddig. Igényem szobában ez és ez, ellátásban ilyen és ilyen ellátás. Ki fogad el, mennyiért?

A vendéglátó meg ezt írja:
Ebben a faluban lakom. A falunak ilyen és ilyen a fekvése. Vannak kiránduló helyei, azok ezek és ezek. Fűrödni lehet. Fürödni nem lehet. Ilyen szobát adok, ilyen ellátást. Személyenként naponta aennyit kérek. Tíz éven aluli gyermekekért naponta ennyit és ennyit.

A beérkező jelentkezéseket a B. L.

Hatalmas méretű összeesküvést lepleztek le Moszkvában

Merénylet készült a Szovjet jelenlegi vezetői ellen

Páris, április 27.

A Journal értesülése szerint Moszkvában hatalmas méretű összeesküvést lepleztek le. Az összeesküvés célja a jelenlegi uralkodó rendszer megbuktatása volt. Hírek szerint merénylet készülték Stalin és Kanagovics ellen, akiknek a leggyilkolása az összeesküvés szerint a jelenlegi uralkodó rendszer megingatását eredményezte volna.

sát eredményezte volna.

A külföldi lapok hatalmas szenzációként számolnak be arról, hogy az összeesküvés szervezői, irányítói és vezetői szinte valamennyien a jelenlegi szovjet vezetők gyermekei közül kerültek ki. Az egész mozgalom legfőbb parancsnoka pedig az ukrain szakszervezetek elnökeinek a fia volt.

Lemondott, vagy nem mondott

Cáfollják a Maniu visszavonulásáról szóló híreket,

de a bukaresti sajtó fenntartja értesülését

Bukarest, április 27.

Kormánykörök a Maniu lemondásáról és a nemzetiparasztpártból való kilépéséről szóló hírt ma újból cáfolják.

A bukaresti sajtó azonban ennek a cáfolatnak ellenére is fenntartja azt az értesülését, hogy a lemondás megtörtént, ami — számbavéve a kormánypart belső

helyzetét — valószínű is. Ha mégis cáfolnak, akkor nyilvánvaló, hogy Maniu-ról nagyon súlyos közbelépések történtek annak érdekében, hogy változtassa meg szándékát, amely — ha végrehajtásra kerülne — a kormánypart esetleges felbomlását vonná maga után.

Jelentések szerint Mihalache még e hét folyamán Maniuhoz utazik.

Maniu csakugyan küldött levelet

A Maniu-válsággal kapcsolatos legújabb kormányinformációk már elismerik azt, hogy Maniu levelet küldött Bukarestbe, azonban kategorikusan cáfolják, mintha ez a levél a „hivatalos” lemondást tartalmazná. Maniu egyszerűen elgondolhatta, hogy a kormány politikájával, mint általában a párt magatartásával és idevonatkozó véleményeinek ad kifejezést a levélben. Egyébként a tisztségeiről, mondja az információ, nem mondott le és így az

a helyzet, ami megelőzőleg is volt: Maniu szabadságon van s szabadságának tartamára Vajda Sándor helyettesíti.

Hogy azonban a dolog nem áll ilyen egyszerűen, azt igazolja, hogy csütörtökön este Mihalache és Popovici igazságügyminiszter együtt indulnak el a Szovátán üdülő Maniuhoz, hogy a dolgot megbeszéljék és lemondási szándékaitól eltérítsék.

minden vasárnap közli és e közlés nyomán megindulhat vendég és vendéglátó között a levelezés.

Igy megtudja a vendég, hogy hol fogadnák szívesen és így megtudja a vendéglátó, hogy ki nyaralna az idén falun.

De nemcsak Erdélyben közelítenek így egymáshoz a nyaralót és a vendéglátót hanem a külföld is belevonódott ebbe az akcióba. A B. L.-at nemcsak Erdélyben, hanem külföldön, főként Magyarországon, Csehszlovákiában és Jugoszláviában is olvassák és nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a magyar Alföld nyaralója örömmel ragadja meg az alkalmat hogy valamelyik erdélyi faluban töltsön a nyarat. És ne feledkezzünk meg a regátról sem, Brassó. Nagyszében és általában Erdély déli része ma is tele van nyáron át regátiakkal. Nagyon sokan lesznek, akik e nyaralási akció során a regátról is bekapcsolódnak, hogy távolabbi vidékeket keressenek fel és új területeket ismerhessenek meg.

A jelentkezések könnyebb kezelése kedvéért a jelentkezőktől a következőket kérjük:

1. Leveleikre vagy levelezőlapjukra a cím mellé írják oda: „a B. L. nyaralási akciója”.
2. Levelükben közlik, hogy előfizető-e a B. L.-nak és mi az előfizetési számuk. Az előfizetési szám mindenki lapjának címzésénél fel van tüntetve.
3. Ugy fogalmazza leveleiket, hogy az tíz nyomtatott sornál lehetőleg többet ne tegyen ki.

Ugyanilyen feltételek mellett fogadjuk el ismertetéseket Erdély minden fürdőjéről. Tíz sorban a fürdők ismertetését és árait is egyszer díjtalanul közöljük.

Ugy a vendéget, mint a vendéglátót még csak arra kérjük, hogy azonnal jelentkezzenek. Néhány napon belül már májusban vagyunk és a nyaralás szezonja — ha az még csak elszőszeszen is — június elején megkezdődik. Rövid az idő, tehát gyorsan kell cselekednünk.

Nyomorúságosak a viszonyok, tehát ma így kell cselekednünk!

Zaletzky vizsgálati fogságát újabb 30 nappal meghosszabbították

Bukarest, április 27.

Kedden egy hónapja múlt el annak, hogy Zaletzky Brunót, a Skoda-gyár bukaresti képviselőjét őrizetbe vették. Miután a vizsgálati fogság csak 30 napig tarthat, ennek lejártakor pedig a vizsgálatot tárgyalás alapján meg kell hosszabbítani, kedden Zaletzky ügyével kapcsolatban formális tárgyalást tartottak. A vizsgálati fogságát újabb 30 nappal meghosszabbították meg.

Eszméletlen nő a sinek mellett

Ngovárad, április 27.

A velencei hullaház mögött fúto sinpár mentén a járókelők egy 50 év körüli, munkásnő külsejű, eszméletlen asszonyra bukkantak. Az ismeretlen nő, akinek a feje borzalmasan össze volt roncsozva, hatalmas vértócsában hevert. A súlyos állapotban levő asszonyt a közközházba szállították, ahol még ezideig sem tért magához. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani.

A nagyváradi rendőrség a titokzatos ügyben széleskörű vizsgálatot indított.

Egy híres román orvos-professzor hirtelen halála

Bukarest, április 27.

Mina Minovici professzor, a román orvosi kar európai hírű bűszkesége, a bukaresti bonctani intézet megalapítója, kedden este váratlanul elhunyt. A professzor már hosszabb ideje szívbajban szenvedett. Egy szívroham következtében érte utol a halál.

Mina Minovici 75 éves volt. Kedden este Popovici igazságügyminiszter és felesége személyében látogatók voltak. A öreg orvos kedélyesen elbeszélgetett vendégeivel. Beszélgetés közben lett rosszul és az igazságügyminiszter végig is nézte agóniáját.

HIREK

Két eset lehetséges

Budapest, április 27.

Nézze, kedves nagyon Nagy Kató, úgy is, mint Käthe von Nagy, avagy, ahogy a berlini nép reggeli és esti imába foglalja az ön nevet, tehát fonetikusán, vizsintesen: „Käte fon Nági” — én most felereszkedek abba a magasságba, amelyben trónolni méltóztatik, avagy megpróbálok leereszkedni abba a fenékellem mélységbe, ahová minden jóízű magyar ember kegyedet kívánja és filippikát küldök önnek, pedig engem nem is hívnak Filőpnek, aki egyben macedóniai is volt, ellenben ön Katónak hívják, ami bizony nem jelent sokat, csak éppen annyit, hogy ön e néven megbotránkoztassa a közt.

Amint a lapokban olvasom, ön azt a példátlan és felháborító mérészeget engedte meg magának, hogy — nyilatkozott! Nyilatkozott, állítólag Magyarország felé fordítva szép fejét, még pedig Magyarország azon területén, ahol akkortájt, amikor még csecszópónak méltóztatott lenni, az anyatejjel együtt a magyar szót is magabaszürösölni volt kegyes. E nyilatkozat szerint ön bizony-bizony már alig tud magyarul és ha egy mondatot magyarul kezd el, akkor azt kénytelen németül befejezni.

Mert, ha a fene fenét eszik és ha apró német, avagy jugoszláv gyermekek polyognak is az égből, nem hiszek önnek, Nagy Kató! Ön, ugyebár, az Ur egyezerkilencszázhuszonhatodik esztendejében szökött Berlinbe, a romantika és fantázia szárnyán és bár az annalesekben nem szerepel az ön agyonreklámozott „mennymenetele”, a színházi lapokban mégis megtaláltam azt a tömjénszagú reklámkampányt, amelyet az ön érdekében indítottak, de amelyben ön azt nyilatkozta, hogy csecsergő kis magyar lánykának méltóztatik lenni, aki büszke arra, hogy magyar. Szerény véleményem szerint ön 1926-ban is megvolt vagy 12—13 éves és ezért nem valószínű, hogy az évek során hallott magyar szavakat új üzleti konstellációjában hirtelen és hirtelen elfelejtette és azokat egy lelki kényszer nyomozó hatása alatt jövedelmezőbb nyelvű szavakra felcserélni kényszerült.

Művésznő — a világról sem célok ön a nagy magyarok mellé állítani, de végtelenül bátor vagyok megjegyezni, hogy Lenau, Kempelen Parkas, Kossuth Lajos, Körösi Csoma Sándor, Vámbéry Armin, László Fülöp is magyarok és ezek soha, egyetlen pillanatra sem tagadták meg magyar mivoltukat. Hígyje el nekem, nem szégyen magyarnak lenni és csak akkor volna ildomos a magyarságunkat letagadni, ha ön ezek után kijelentené, hogy — magyar. Önnel együtt, ezek után és a nyilatkozat napvilágra jutása után magyarnak lenni: az már kissé kinos...

Ugyanis két eset lehetséges: vagy magyar palaki, vagy nem. Ha magyar, akkor hálistennek semmi baj nincs, ha nem, akkor két eset van:

vagy külföldi az illető, vagy letagadja magyar mivoltát; ha külföldi, akkor nincsen semmi baj, ha letagadja magyarságát, akkor két eset lehetséges:

vagy elhiszik neki, vagy nem. Ha elhiszik, nincs semmi baj, ha nem hiszik el, akkor két eset van:

vagy bizonyítani tudja, vagy nem. Ha tudja, akkor nincs semmi baj, ha nem tudja, akkor két eset lehetséges:

vagy kell a külföldnek úgy is, vagy nem kell. Ha nem kell, akkor hazajön Pestre és diszmagyarba öltöztetve kijelenti, hogy a honvágy hozta haza, vagy ott marad a fészkes fenebén, ahol van.

Nézze, kedves nagyon Nagy Kató! Én mellesleg azt üzenem magának, hogy maradjon német, szerb, vagy zuluskaffer, aszerint, ahogy üzleti érdeke kívánja és ne nyilatkozzon a magyarságáról, mert attól félek, hogy ennek a megtagadott magyar népek ön sem fog kelleni. Üzenem továbbá és szívből kívánom kegyednek, hogy

ha magyar szót hall, akkor hasítson szívébe a nosztalgia örjítő fájdalma, ha szép, bájos, szívhezszó, drága szent magyar muzsika dalol a fülébe, akkor folyjanak könnyei, mint a patak, vagy mint a haterkét-száz kilométer hosszú Mississippi és hulljanak könnyei, mint a Niagara dagály idején, ha Berlinben felnéz az égre és eszébe jut a magyar horizont, akkor azt sose lássa kének, mint egykor Szabadka felett.

Békeffi László

— AMNESZTIÁS FOGLYOK NAGYVÁRADON ÉS TEMESVÁRON. Nagyváradról jelentik: A husvétai amnesztia következtében a nagyvárad fogházból 45 foglyot helyeztek szabadlábra Temesvári jelentéseink szerint ugyanez alkalommal Temesváron 41 fogoly nyerte vissza szabadságát.

Az utcán megüti fülemet ez a mondatfoszlány: — Mi gyermekek. Hátrafordulok. Egy gyermek mondja ezt, egy hatéves kisfiú. A körötte álló kisfiúk tiszteltet hallgatják. Döbbenet nézem a társaságot. Vajjon beszéltem-e én nálaha így, többeslő személyben? Alig hiszem. Godolni gondoltam arra, hogy gyermek vagyok, öntudatom mélyén nyilván folyton erre gondoltam, de kimondani nem mondtam ki soha. Ma se tudnék így szólni egy barátomhoz: — Mi felnőttek. Miért? Azért, mert belőlem hiányzik az a tömeg-öntudat, mely a mai emberben, — a hatéves gyermekben is — megvan. Mindenesetre furcsa. Végre a gyermek mivolta az, hogy öntudatlan. Lanéllyva ez a kijelentése önmagának a tagadása. Olyan, mintha egy néma ember elém állna és rám kiáltana: — Kérem, én néma vagyok, nem hallja? Tudomásul kell vennem, hogy ilyen a mai kor. Semmin se szabad csodálkoznom. Nem csatlakoznék azon sem, ha a mezőn, a fajem fölötti ezt csatogná egy pacsirta: — M! pacsirták. Azon se csodálkoznék, ha egy hőscincér az erdőben egy fűszálra ülne a hosszú bajszát megpödörítve az összegyűlekezett hőscincéreknek kissé rekedtes hangon ezt jelentené ki: — Az ülést ezennel megnyitom.

— IDŐJÁRÁSJELENTÉS. Budapest-ről jelentik: A meteorológiai intézet jelentése szerint nyugatról hőemelkedés várható. A magyar alföldön szárazabb idő következik.

★ HÁZASSÁG. Bernhardt Olga, Brassó és Reich László, Arad, házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— ELITÉLT RABLÓGYILKOSOK. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi törvényszék most foglalkozott Jakab András és Lajos görgényi gazdálkodók ügyével, akik a görgényi erdőben 1930 őszén Ghiliga János erdőőrt agyonlőtték. A két fivér fát vágott a görgényi erdőben, majd szováltásba keveredtek az őket tettenérő erdőőrrel, akit végül is agyonlőtték. A holttestet levetkőztették majd elásák, azután táskáját és bakkancsait magukkal vitték. Az ügyben két éven keresztül nyomozott hasztalan a csendőrség, míg végül is az egyik gazda eladta a meggyilkolt erdőőr bakkancsait s így a tettesek nyomára bukkantak. A marosvásárhelyi törvényszék a két gazdát, akik töredelmesen bevallották a gyilkosságot, 10—10 évi börtönbüntetésre ítélte. Mihály nevű testvérüket, aki a meggyilkolt erdőőr bakkancsait vásárolta meg gyanútlanul és sejtelve sem volt a gyilkosságról, felmentette a törvényszék.

— BIHARMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Mut Joan venter vasutas a belényesi vásárról ittasan igyekezett hazafelé. Utközben összetalálkozott Pop Joan fenesi bíróval, akivel beszédbe elegyedett, majd a részeg emberek közlékenységével a szívet is kiöntötte: — Nem lehet már ebben a panamista országban élni! — mondotta Mut a bírónak, aki a vasutast feljelentette. A nagyvárad törvényszék enyhítő körülménynek minősítette a vasutas ittasságát s felmentette a vád alól. — A kövesdi csendőrség jelentése szerint Pap Katalin 6 éves gyermek a patakba zuhant és megfulladt. — Ceizler Márton nagyvárad ifjúsunkást, aki már 27 nap óta folytat éhségstrájkot, teljesen legyöngült állapotban a biharmegyei közkórházba szállították. Ceizlert — mint ismeretes — annakidején azért vették őrizetbe, mert állítólag az internáltak javára gyűjtögetett.

— ELVÁLT FERJÉTŐL, MERT AZ FOLYTON NEVETETT. Johnsonné, lősa-angelesi asszonynak férje folytonos nevetése elviselhetetlen volt. Az ura nevetett, ha felöltözöködött, nevetett, ha kalapját felvette, sőt akkor is, ha az ujját megvágta, vagy megégette magát. A végén nálóperit indított a férje ellen, akitől a bíróság — ez a legbámulatosabb — elváltatta.

— ÖSSZEVEREKEDTEK AZ OROSZ-LÁN-ETETŐK. Temesvárról jelentik: A Temesváron időző Kludsky cirkusz két orosz-lán-ettetője, a lengyel Tarnovsky és a cseh Radl Vencel összeverekedtek. A cseh úgy állon ütötte a lengyelt, hogy annak az állkapcsa végigrepedt. A sebesültet a Bega-szanaszatóriumba szállították. Az orosz-lánok még sohasem bántották egyiket sem.

ABLAK

— TEMESVÁRI HIREK. Tudósítónk jelenti: Papp Aurél, a Resica-művek főfelügyelője kedden szélütés következtében meghalt. Az elhunyt 63 éves volt. — A temesvári törvényszék most tárgyalta Isfan József 52 éves csebzei gazdálkodó büntörét. Isfan az elmúlt év novemberében ittás állapotban vasvillával leszúrta Maistor Simon nevű ismerősét. A törvényszék a gyilkos gazdát 8 évi börtönbüntetésre ítélte. — A temesvári magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szindikátusa tagjai részére május elsejétől kezdődőleg konyhát nyit, ahol ki-ki 10 lejért kaphat ebédet.

— NAGYVÁRADON IS TILOS A DETEKTOROS KÉSZÜLÉK. Tudósítónk jelenti: Legutóbbi lapszámunkban megemlékeztünk arról, hogy a detektoros-rádiókészülékek használatát rendeletileg egész Arad-megyére betiltották. Hasonló rendelet érkezett most a nagyvárad postaigazgatóságra is s így a detektoros-rádiókkal most már Biharmegyeben sem szabad a közeli külföldi adók műsorát hallgatni. A furcsa intézkedés főként a kisembereket érinti nyilván, akiknek anyagilag nem áll módjukban, hogy a költségesebb lámpás-rádiókat beszerezzék.

TAVASZ

1. Délelőtt. Április végén. Hűdég, borngós idő. Apa és kis fia bundában, hőpőben sietnek. Amint befordulnak a sarokon, a kis fiu megpillantja a kavicsok elé kitett kertet. Megkérdezi az apjától: — Ugy-e, papa, ezt hívják telikertnek?

2. Egy strandfürdő bérloje, aki ilyenkor, május felé, már hirdeti a strandélet örömeit, a következő hirdetési szövegben tőri a fejét: „Megnyit a strand. Korcsolyázók részére nyitva reggeltől estig. A hűsítő büffé és fagyaltozó kellemesen fűtve van”.

3. Az iskolában: — No, Gyuri, nevezz meg egy tavaszi virágot. — Jégvirág. (D)

— Fűtő- és gépészvizsga Brassóban. A brassói X. iparkerület Titu Maiorescu-utca 10 szám alatti helyiségében 1933 május 9-én, kedden kazánfűtő- és gépészvizsgát rendez. A vizsgára vonatkozó kérvényeket 11 lej okmánybéllyel, azonkívül születési, érkölesi és tanulmányi bizonyítványokat csatolva a Regiunea X. Industriala Brasov, Str. Titu Maiorescu 10 címre kell benyújtani. Szükséges a kérvényhez olyan bizonyítványt is mellékelni, amely szerint az illető legalább egy félévig dolgozott abban a szakmában, amelyből vizsgázni akar. Vizsgadíjak: fűtőknek 250, gépészeknek fűtői bizonyítvánnyal 250, gépészeknek fűtői igazolvány nélkül 500 lej.

★ MINT A VALÓDI VIRAGCSOKORNAK, olyan az illata az Elida-Rond viragszappannak. Orgona, levendula, rózsaszag, virágcsokor.

— A Brassói Székely Társaság 1933 május 2-án, kedden este 8 órakor tartja évi rendes közgyűlést a román, kath. iskolák rajztermében, melyre a Társaság tagjait ezúton hívja meg és azok pontos megjelenését kéri az elnökség.

LUX-MOZGÓ, BRASSÓ

Ma!

Csüörítőkön

Ma!

LIANE HAID

legragyogóbb operettjének premierje

„Csábitson el, kérem”

A nagy filmsztár partnerei: Georg Alexander, Szöke Szakáll, Adele Sandrock, Frits Kampers.

RACYOGÓ ZENE — JÓKEDV — HANGULAT — ÖTLET

„A cégek elmennek, minket azonban ideköt a rög“

Csak a beosztott erdőgazdálkodás és a tömörülés mentheti most már meg Csikmegye őslakosságát

A mai 50–70 lejes tőárak nem fedezik már az adót, a fenntartási költségeket és a rendszeresített harácsolási terheket

Közös vezetés kell a közbirtokosságok élére s ebben a vezetésben kereskedelmileg szakképzett és románul jól tudó emberek

A B. L. kiküldött munkatársától

Csikszereda, április 27.

„Ha kifogy a fánk, a fakereskedők elmennek innen, de mi itt maradunk, mert minket ideköt a rög, nekünk kopár hegyeink között is meg kell élni...“

Olyan felajdulás ez, aminek az értelmét a Székelyföldön ma már mindenütt érzik. Jóság és időszerű felajdulás. Már régebben is időszerű lett volna. Évekkel ezelőtt is, amikor nem akartak törődni vele s csak tarolták, tarolták az erdőt pénzahajászó göggel és felajzott, elvakult kedvvel.

Egy fakereskedő vádaskodó hangszínnel mondotta nekem:

— Igaz, mi sokat kerestünk itt s bizony, mi sem tartálékoltunk úgy, amint kellett volna. A székelyek sem tartálékoltak semmit, elköltötték, elmulatták, elcifrálkodták a milliókat, amit akkor kerestek. Mi azonban más-hová megyünk, ha itt már nem lesz üzlet s máshol is megkeressük azt, amit elköltünk. A mi költségeinket nem lehet ugyanolyan méreget mérni...

Ezek a mondatok elhárító értelműek. Azt célozzák, hogy őket ne vádolja senki, hogy dusan éltek és még ma is jobban élnek, mint a székelyek. Ez igaz is. A vádaskodásnak semmi értelme nincs s legfeljebb gyenge mentségnek jó az, hogy azokban a nekivadult időkben nemcsak a székelyek, hanem az okosabb, tanultabb, képzetlenebb üzletemberek, a hivatalnoki kar — egyszóval: a nadrágosok sem voltak előrelátók.

A kérdés most már nem a vádaskodás, vagy a mentegőzés, hanem az a főnti mondat: „Ha kifogy a fánk...“

Mert nagyon, de nagyon fogy a fa. Az új uralom nem követte elődje példáját s ha voltak is törvényei az erdők védelmére, a letarolt területek újrafásítására, ezeket a törvényeket kijátszolta és sorozatos visszaélésekkel hatástalanra tette. Így aztán érthető, ha a most megindult gazdasági szervezkedési mozgalmak egyik főcélkitűzése az, hogy úgy osszák be valahogyan a még meglévő erdők kitermelését, hogy azok az erdők lehetőleg

hosszu időre biztosítsák valahogyan az érdekelte székely közösségek megélhetését. Nem szabad többé rontani, tarolni az erdőt, hanem beosztva adagolni kell a készleteket. Ennek két jelentős következménye lenne, vagy lehetne. Az egyik az, hogy a tulságos kínálat nem morzsolja még lejjebb az árakat, a másik az, hogy beosztással a még meglévő erdők talán tudnak munkaalkalmat és keresetet nyújtani a lakosságnak, arra az időre, amíg a letarolt hatalmas hegyoldalakon valahogyan újra beállanak az új erdők. Erre az állandó, évekre beosztott jövedelemre pedig föltétlenül szükség van, nemcsak a mindennapi kenyér biztosításáért, hanem azért is, hogy meg tudják tartani maguknak azokat a területeket, amelyeken a jelenlegi erdők vannak és az új erdők lesznek. Ha nem tudnak a közbirtokosságok minden évre rendes vágterületet biztosítani maguknak, úgy az adó és a kezelési költségek elviszik alóluk az általajt is. Zsellérsorba kerülnek a saját területeiken.

A tőár nem hozza ki a fenntartási költségeket

Néhány évvel ezelőtt a fa tőára még 300–500 lej volt, sőt ennél is magasabb. Ma 50–70 lej. Az akkori magas árból sokat elvitt a visszaélés, a mostani már nem fedezi az adót, az adminisztrációs költségeket, a folytonos bűntételt és bírságolást, valamint azt a már bevetett harácsot, amit a székelynek minden bűntetés és bírságolás mellett is le kell adnia.

A székelynek pedig élnie kell a fából, mert egyébe nincs, amiből megélhetne. Változtatnia kell tehát a helyzetben. Az első és legfontosabb: levetkőzni az illetéktelen terheket, elvenni a székelytől a harácsot. Ezért kell át-szervezni a közbirtokosságokat úgy, hogy irányításukba egyrészt románul jól tudó emberek is bekerülhessenek, másrészt helyet találjanak ott kereskedelmileg képzett és felké-

szült emberek is. Így elérhetik azt, hogy nem basáskodhatnak rajtuk, nem büntethetik őket indokolatlanul lépten-nyomon s nem kell ijesztegetések miatt sokszor hatalmas összeget leszurkolniok. A kereskedelmileg képzett emberek pedig kezükbe vehetik a fa értékesítését, amivel eddig nem a közbirtokosságok, nem a székelyek foglalkoztak. A mai silány helyzetben a székelyek nem engedhetik meg maguknak azt a luxust, hogy másoknak adják oda azt a nyereséget, amiből eddig a közvetítő kereskedelem élt és nagyon jól élt. A fa eddig nagyon sok kézen ment keresztül, amíg a csiki havasokról Egyiptomba került és a közvetítőnek mind keresniük kellett rajta. Így szorult le a fa tőára a mai 50–70 lejre. A közvetítő kereskedelem elég szervezett és ügyes volt arra, hogy a gazdasági válság miatti veszteségeket, szinte egészében, a

termelőre hárítsa át s biztosítsa magának a lehető legnagyobb nyereséget.

Az egyik gyergyószentmiklósi fakereskedelmi szakértő így látja a helyzetet:

— Az orosz fa betörése annak idején azért okozott zavart és veszteségeket, mert váratlanul jött. Tulajdonképpen orosz konkurrencia azonban nincs és komolyan nem is volt. Azok a világcégek, akik az első szóra orosz piacra mentek, ma ismét Csikban keresik a fát. Ennek az oka az, hogy a mi fánk jobb minőségű és jobb kidolgozású. A mi fatermelő iparunk fejlettebb. Árban ma már semmi különbség nincs, a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával pedig még olcsóbban is adhatjuk, mint az oroszok. És még akkor is jóval magasabb tőarat érhetünk el, mint amennyit ma kapunk.

Nem lehet bűn, ha a székely is „monopolizál...“

El kell érni, minden körülmények között el kell érni a magasabb tőarat. Ez persze nem megy simán, hiszen a fakereskedők szervezetek és tömegszervezetek. Van azonban fegyver a székelyek kezében is. Abban a pillanatban, amikor olyan szervezetbe tömörül, amely biztosítja azt, hogy az összes kitermelésre kerülő fát ő dolgozza fel és ő adja el a vevőnek, a nagyvevőnek, már jelentősen befolyhat az árak kialakulásába is. Ez lenne a székelyek „monopoliuma“. Ők termelik ki, ők dolgozzák fel és ők adják el a fájukat. Ki mondhatná, hogy ez vakmerő kívánság?

A kitermeléshez és feldolgozáshoz eddig is csak ők értek. Azok a cégek, amelyek fűrészüzemeket állítottak fel a Székelyföldön, mindig székely emberekkel irányították a munkát. Érthető is, hogy azok az emberek jobban értették a fához, akik gyermekkoruktól a fával foglalkoztak, mint azok, akik esetleg ötlesterüen kapcsolódtak bele a fakereskedelembé.

A legnagyobb feladat a székelynek kétségkívül a fa értékesítése lesz, különösen akkor, ha a jelenlegi cégek föllépése, vagy elvonulása miatt közvetlenül és egyszerűen a tengerentúli vásárlókkal lesz dolga. Akad azonban már elég olyan ember a Székelyföldön, aki ezt a mesterséget is kitanulta.

A Csikkarcsfalván megalakult első fakitermelő szövetkezet tisztában van a maga helyzetével és nem is méretezi túl a kezdeti tevékenységet. Egyelőre csak a tagjai sorába lépett négy közbirtokossági fáját akarja kezei között tartani s tekintettel arra, hogy a közeljövőben csak ennek a négy közbirtokosságnak lesz jelentős vágterülete, célját el is éri.

A távolabbi célkitűzések megvalósítása

csak ezután következik majd. Lassan, lépésről-lépésre. Csak a kitartás ne fogyjon el.

HOGYAN LESZUNK A GYAKORLATI?

Eddig minden csak elmélet volt. A gyakorlati megvalósítás mindig nehezebb, mint az elméleti elképzelés. Az utirány azonban erre is megvan.

Házilag elintézni a kitermelést, hogy a kitermeléssel járó munkaalkalom is a székelyké maradjon s ne törjék le őket esetleg könnyebben „kezelhető“ máramarosi famunkásokkal. Aztán a fa feldolgozását is végezze majd el a szövetkezet, hogy a munkát tudja a külföldi vásárló cégek kívánsága szerint irányítani s ne kelljen raktárra termelnie. A bárcakötegeket ne adja ki a rész tulajdonosoknak, hogy azok külön-külön árulják és gyakran egymást is lenyomják, hanem az egész mennyiséget ajánlja fel a vevőnek. Még akkor is előnyösebb a helyzet a mostaninál, ha a tőzsde áron alul 10–15 százalékos ajánlatot tesz. Ha a szövetkezet garanciát tud nyújtani, úgy a vásárló előlegezi a vételár 30–40 százalékát, az az összeg pedig teljesen elegendő a termelési költségekre és a tőár fedezésére. Vagonbarakás után pedig a fennmaradó összeget a vezetőség a munkabérek, adók és egyéb terhek levonása után arányosan osztja szét a bárcatulajdonosoknak, illetve most már a szövetkezet tagjainak. Így 160–200 lej maradna tőára a mai 50–70 lej helyett. A ru-árúrt is el lehetne érni 2 lejt a mai 70–80 bári helyett.

Mindezt ama gyergyói elismert fakereskedelmi tekintély fejtette ki előttem. Ugyanő szükségesnek tartja azt is, hogy bármilyen formában is alakuljon ki a székelyek összefogása, szükséges volna a Román Faszindiká-

tusba való belépés. A már megalakult szindikátusban fenn is tartottak egy helyet a csiki közbirtokosságok kiküldöttjének. Ezt a helyet föltétlenül el kell foglalni, mert a szindikátus sok segítséget nyújthat és támogatást is abban a harcban, amit a közbirtokosságoknak a hatóságok illetéktelen részesedési kedve ellen kell folytatniuk.

Fontos szempont az is, hogy a faszindikátus hatáskörébe tartozik a magyarországi szállítások ügye is. Ha a csiki közbirtokosságok, illetve most egyelőre az új szövetkezet, tagja lesz a faszindikátusnak, úgy bizonyára megkapja a magyarországi szállításokból a részes részt. Csikmegye előírhatja és nem reménytelenül várhatja el, hogy Magyarország az állami szükségleteket elsősorban innen szerezze be.

VAN MÁR LEHETŐSÉG IS

Szövetkezet egyelőre még csak egy alakult. Az újabb góccal kialakulása esetleg több időbe kerül, esetleg ellenállások törnek meg. Ebben az esetben is van lehetőség az okos tömörülésre. Jobb jogi formula hiányában is meglesz a közbirtokosságoknak, mint jogi személyeknek az a joguk, hogy megalakítsák a Közbirtokosságok Szövetkezetét, amely megfelelő kereskedelmi szervet alakít majd az erdőtermékek értékesítésére s eladásokat csak ennek a szervnek az útján bonyolít le. Ez a szerv, ha kellően felkészült és mozgékony lesz, mindig sikeresebben tudja majd értékesíteni a székely fát, mintha a közbirtokosságok külön-külön, százféle akadálylál küzdve, teljesen felkészületlenül és tájékozatlanul adogatják el a fájukat.

Az sem volna elképzelhetetlen, hogy a Közbirtokosságok Szövetsége, amennyiben a szövetkezeti forma továbbfejlesztése bármilyen

Félvezeték
Önt, ha „OLLA“
helyett silány
utáztatokat
ajánlanak. Utá-
sítsa vissza s ra-
gaszkodjék az
eredeti csoma-
colásu „OLLA“-hoz

sikerülne, részvénytársasági alapon tömörüljenek, olyan formában, hogy a bárcatulajdonosok legyenek a részvényesek. A tagok a részvények értéke fejében akár a fájukat is beadhatnák, hiszen az alap gondolat a fa monopolizálása volna. Ez a részvénytársaság azonban ugyanúgy dolgozhatnék, mint a jelenlegi faüzemek és természetesen mozgékonyaságával lehetőséget nyújtana a gazdasági berendezkedés második nagy fázisához, ami ma még szinte álom: ládakészítés, fűrészpor feldolgozás, játékgár-gyár, hangszerfatermelés, székelyföldi papírgyár...

Ebben a pillanatban a fontos az, hogy az első szövetkezeti elindulás jó formának látszik és nem ront semmiféle lehetőséget. A siker csak a vezetéséig és azon mulik, hogy kereskedelmileg is képzett és szakértő emberek is legyenek az irányítók között.

★

Néhány megjegyzés még ide kívánczik ennek a cikknek a végére. Előre látható, hogy ez a székelyföldi megmozdulás a jelenlegi cégek, fűrészüzemek, favállalatok ellenállását sőt gáncoskodását váltja ki. Lehet az is, hogy elkecseregett harc fejlődik ki. Bárhogyan alakuljon azonban a dolog, rokonszenvünk és támogatásunk mindig azoké a székelyeké lesz, akik az ottani széles néprétegek javáért és gazdasági fellendüléséért szállanak harcba. Azt a jogot, hogy ősi földjeiken élhessenek és jobban élhessenek, mint most, semmi féle szempont el nem vitathatja tőlük. Nem vitathatja el azért, mert „ha kifogy a fa, a cégek elmennek, nekünk azonban itt kell maradnunk, mert minket ide köt a rög.“

Kacsó Sándor

KÖZGAZDASÁGI HÍREK

(Temesvár) A 20 kilogrammos buzát 570, az óbuzát 615, a tengerit 135 lejes áron jegyezték mázsánként.

★

(Páris) Hivatalos jelentés szerint a következő ipari kontingens áruk merültek ki Franciaországban: melegen hengerelt vas, vagy acéllemezek 1 mm vagy annál vastagabbak (209, 209–2 vámtétel), asztali szervizdarabok üvegből, vagy kristályból (350 B vámtétel), villamos áramkiegyenlítő szerkezetek (524 bis B vámtétel), petroleum-, benzin- és benzolrezezők, melyeknek rézalkatrészei az összsúly 25 százalékánál nehezebbek (527 vámtétel). A rendelet megjelenése előtt feladott és utonlevő küldemények még szabadon bevihetők.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI

MÁJUS 6–15 VÁSÁR MÁJUS 6–15

TÖBB MINT EZER GYÁROS ÉS IPAROS KIÁLLÍTÓ
TÖMEGÁRUK — MINŐSÉGI CIKKEK
MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI EXPORTÁRUK
BEMUTATÓJA

EXPORTÜZLET
PENGŐ ELLENÉBEN

Nagyszabású divatfelvonulások — Kosmetikai kiállítás — Repülőgépek kiállítás — Bélyegkiállítás és bélyegforgatás — Telepítési és építkezési kiállítás mintatanyá — Öntözés, fűtés — Baromfi és apró állatkiállítás — Borcsoprot — Kisipari galéria Háziipari csoport

Nagyszabású utazási-, vízum-, szórakozási- és gyógyászati kedvezmények a vásárgázolványok alapján május 1–20-ig

Vásárgázolvány és felvilágosítás kapható:
BRASÓBAN: „Europa“, Korona-szálló, Hermes Di-
roul de Voia și Casa de Schimb-nél, Calea Regală
Ferdinand 13. és az Agens des Wagons — Lifts-nél,
Str. Porții (Korona-szállóval szemben.)

SPORT

Verekedés amiatt, hogy ki legyen a NAC-Venus mérkőzés bírója

Bukarest, április 27.

A Nemzeti Bajnokság egyik sorsdöntő mérkőzése május 7-re, Nagyváradra van kitűzve. Ekkor találkozik a NAC és a Venus, az a két csapat, melyet az országban legjobbaknak tartanak.

Az őszi mérkőzés rendkívül izgatott légkörben a fővárosban zajlott le s mint ismeretes, a megfélemlített várad csapat 0:6 arányú vereséget szenvedett. A tavaszi revánra mindkét csapat nagy gondal készülődik, mert valóban nagy tét, a tekintély kérdése forog kockán.

Mivel a fontos mérkőzések alkalmával a bíró játékvezetése rendkívüli befolyással lehet az eredmény kialakulására, ezért a két egyesület úgy határozott, hogy elismert hírnevű, teljesen érdektelen külföldi bírót hív meg a mérkőzés levezetésére. Elsősorban Fabris és Andreevics javaslatára bírók jöttek számításba s közü-

lük Fabrisra esett a választás, aki valóban nemzetközi tekintélynek örvend.

A bukaresti futballbírók központja értesült a NAC és Venus tervéről s természetesen sértve érezte magát a bizalmatlanság miatt, mellyel a román bírói kar kiválóságait mellőzték.

A tegnapi este tetlegességben robbant ki az egyesületek és a bírók közti véleményeltérés. Radulescu Costin, a bírók elnöke, maga is kiváló bíró, élénken tiltakozott a terv ellen, viszont a Venus képviselője Drăghicescu védte egyesülete álláspontját.

Szóváltásra került sor, mely nemsokára verekedéssé fejlődött.

A két férfi összekapott, pofonok estek, végül azonban a gyűlés résztvevői szétválasztották a verekedőket. Mindkét fél tartalékos tiszt s így valószínűleg párbajjal szereznek majd elégtételt egymástól.

Meisl Hugó összeállította az osztrák válogatott csapatot

Bécs, április 27.

A vasárnapi magyar-osztrák válogatott labdarugómérkőzésre Meisl Hugó labdarugóvezér összeállította az osztrák csapatot.

Meisl csapata a következő:

Hidden
Rainer—Sesta
Gall—Smistik—Nausch
Zischek—Vesselik—Sindelar—Schall—Horváth

A magyar vízpoló ifjúsági 8:1 arányban győzött Münchenben

München, április 27.

A világhírű magyar vízpolócsapat fejesztése érdekében alakított ifjúsági vá-

logatott, amely egyúttal az utánpótlást is jelenti, nemzetközi rutin szerzése céljából 17 mérkőzésből álló németországi túrára indult.

A fiatal játékosok első mérkőzésüket München város válogatottja ellen játszották és ritkán látott szép játék után 8:1 arányban könnyen győztek.

Rövid sporthírek

A finn birkózók 16:8 arányban legyőzték a magyarokat, Zombory legyőzte Pertunent, Pihlajmäki Ferencet, Reini Kárpátit, Finyák Nordlinget. Ekkor a magyarok vezettek 8:7 arányban. Ezután csak finnek győztek. Weksten legyőzte Tunyoghyt, Kokkinen Papp dr-t, Niemelä pedig Vargát, Végeredményben az országok közötti versenyt Finnország nyerte meg. 2. Magyarországnak. 3. Észtországnak.

Az olasz teniszézők végeredményben 4:2 arányban győztek a magyarok ellen. Az utolsó versenyen Palmieri 3:6, 1:6, 6:1, 6:3, 6:0 arányban verte Gabrovitzot.

A Nemzeti első afrikai mérkőzését Algírban 3:1 (1:0) arányban megnyerte Bihámy, Vadas és Odry góljaival.

A temesvári labdarugóegyesületek adósak maradtak a Szegec FC-nek. A PLASZ emiatt a vasárnapi és hétfői temesvári mérkőzéseket letiltotta.

Vasárnap Belgrádban Spanyolország—Jugoszlávia válogatott labdarugómérkőzés lesz.

Juhász, a Juventus középfedezete a NAC-ba lépett át, azonban a Juventus csak 62.360 lej visszatérítése esetén adja át.

Vasárnap Bukarestben a bécsi Wacker az Unirea-Tricolorral játszik, hétfőn pedig a Venussal.

Athénben a Görögország—Egyiptom atlétikai verseny a görögök 145:115 arányú győzelmével végződött. Ugyanekkor Athén 109:69 arányban verte Lausannet.

Hogyan éljen a szívbeteg ember? Ilyen cím alatt dr. Bodon Károly egyetemi magántanár tollából házagypótló munka jelent meg Budapestben. A kitűnő könyv a nagyközönség számára íródott és elmondja mindazt, amit minden szívbeteg, érelmeszesedésben szenvedő embernek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kiküszöbölését szolgálja ez a könyv, hanem gyakorlati útmutatással szolgál a laikus betegnek arra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy segítse elő a gyógyulását és — mikor menjen orvoshoz. — A rendkívül praktikus mű ára 88 lejért kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. (Videkre 10 lej portó.)

RAKETT-HUROZÁS
SELYEMHURRAL 220 lej
ANGOL BÉLHURRAL már . . . 270 lej
Videkre 24 órán belül a beklüdtől tölket postázom
TRITSCH, Sportáruház, BRASSÓ, Str. V. Mihai (Kolozsvár-utca) 20. sz.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 7791—1933. serv. economic.

ARLEJTESI HIRDETMEŊY

F. é. május hó 31-én d. e. 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal fog tartatni, a városi aszfaltmunkáknak vállalatba adása céljából, amelyek értéke kb. 200.000 lej.

A közelebbi feltételek a városi mérnök hivatalban tekinthetők be.

Brasov, la 22. Aprilie 1933.

Primar: Dr. C. Voicu m. p. Secretar General: Socaciu m. p.

Figyelem! Olcsó és jó **asztalos munkák** (javítások is) **Theil & Nagy** asztalos műhelyében **Brassó, Bolonya, Malom-utca 4.**

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNÁCZ S.** 122 szövegrajzzal, 260 oldal **ÁRA 120 Lei** **Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában**

Okos asszonyok nem esnek kétségbe, ha kimarad a havi baj. Megmentést és új életért az én ezerszeresen kipróbált különleges szexuális szereim nyújtanak, még a legmakacsabb esetekben is. **Szavatoltan ártalmatlan.** W. asszony írta Fr.-ból. Az Ön csodás szere máris egy óra múlva hatott. Isten után Önnek vagyok hálás! Forduljon még ma bizalommal hozzám és örökre hálás lesz. Ezer, meg ezer köszönettel igazolja a sikert. Diszkrét feltűnésmentes szétküldés **C. A. JÜRS, Berlin W. 57/38.** Alvenslebenstrasse 21.

Szerkesztői üzenetek

„A hiszékeny vidéki még mindig jó úzlet”. Pontosan emlékszünk a kérdésére és arra is, hogy e helyen válaszoltunk. Magánlevélben csak egészen kivételes esetben válaszolunk és így a válaszbélyeg küldése felesleges. A kért sorsjegyeknek ismét utánanéznünk és néhány napon belül e helyen újból felvilágosítást adunk. — **Kíváncsi.** Az amnesztia az Ön ügyére sem vonatkozik. Szerintünk itt nincs mit enni, mint vállalni a dolgok konzekvenciáit. A büntetés nem olyan nagy, hogy azért érdemes lenne bujdosolni. Tessék egyébként valamelyik ottani ügyvéddel is megtanácskozni a dolgot, hátha tud kibúvni. — **452.486. számú előfizető.** Maniu Gyula bukaresti lakásának címe: Str. Clopotel Nou 1. Egyébként, ha nem tartózkodik a fővárosban, ugy Badacsonyba írjon. — **Sportklub, Medgyes.** Levelezőlapjuk olyan későn érkezett, hogy az esemény elvesztette aktualitását. Sajnáljuk. — **671.174. számú előfizető.** Major Henrik karikatúrái értékesek. Természetesen csak az önarckép értékes, a másik kettő nem igen. Ismeretlenek karikatúrái, nem jelenthetnek olyan értéket, mint közismert emberek gunyképei. Még hozzávetőleges értékelést sem tudunk adni, de meg vagyunk győződve arról, hogy az önarcképet Budapesten valamely műkereskedő jól megfizetné. — **B. S. Braila.** Egyszerűen Nagyenyed. Annára ismert cég, hogy a leveleket minden különböző címzés nélkül Nagyenyednek megkapja. — **Megpendült a szívem hurja...** Nagyon primitív versek. Kedvesek és közvetlenek, de nem költőiek és „még” nem művésziék. Egyelőre sokat tessék — az íróasztal számára inni. — **J. K.** Ugy emlékszünk, az Ön verseit is megbíráltuk. Bizonyára elkerülte figyelmét, vagy, ami szintén lehetséges, az Önnél szóló válaszuk még nem került be a rovatba. Ha néhány napon belül nem kapna választ, ismételje meg a verseket. Szívesen elolvassuk azokat. — **M. P., Szobáta.** 1. Sajnos, mi nem így kaptuk a tudósítást. Ha Ön annak idején értesített volna a dologról, ebben az értelemben irtuk volna meg a dolgot. A jelentést Bukarestből kaptuk. 2. A konverziós törvény javaslatát a B. L. még a törvény tárgyalásakor közölte. A törvény ma már könyvtárakban minden trafikban kapható.

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Írta Dr. Müller Vilmos ig. főorvos, kir. tanácsos. — Fontos könyv a tüdőbaj gyógyításáról. Ára 90 lej. Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

UJ ATHENAEUM KÖNYV

FÖLDI MIHÁLY:

A MEZTELEN EMBER

Regény egy emberről, aki megtalálta a boldogságot. Az optimizmus, az új élet, az új hit, a mai ember hatalmas éposza.

Egész vászonkötés, ára 60 lej.

Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

OLVASSA és TERJESSZE!

Hogyan éljen a mai ifjúság?

A szexuális függelenség haszna, kára és tanulságai.

Mit szabad a lányoknak?

Mit szabad a fiuknak?

Tartalomjegyzékből: Szexuális szabadság vagy szexuális függelenség. — Nemi érettség, nemi élet. — A nő felszabadulása, az ifjúság szabadsága. — Az ifjúság szexuális arcvonala előtt. — Lányok és fiuk a szabadszerlemben. — A serdültség kora, pubertás. — A pártásházasság. — A házasság akadályai. — Ugy ez azt szabad-e a lányoknak, amit a fiuknak. — A fiuk nemi élete a házasságon innen. — Az ifjúság nemi sorsa. — A nemi betegségekről. — Hogyan éljen a mai ifjúság, hogy a tegnapi embernél boldogabb lehessen?

Írta: Wallenstein Árpád szakorvos.

Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában.** Ára 60 lej

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vasárnap betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Két jókarban levő gyapjúfűző eladó. Gőzmalom Ghindari. 11040

Rovátkáló- és csiszológépet malmi hengerekhez, továbbá erősebb marógépet és nikkelező apparátust veszünk. Friedrich Testvérek, Timișoara. 11054

Allást nyer

Keresek 1 és 3 éves gyermek mellé megbízható asziszont, vagy leányt, aki a háztartásban is segédkezne. Cím 11064. szám alatt a kiadóban.

Vegyes

A nagysolymosi ref. egyházközség **TORONYFEDÉSET** 1933. május 14-én d. u. 2 órakor tartandó árlejtésen kiadja. A fedőanyagot szolgáló pléhanyagot az egyház adja. A kiadási jog fenntartatik. 11069

Lakás

Két szoba, konyha, egy szoba, konyha kiadó. Brassó, Katalin-utca 31. 11032

Szép fekvésű lakás: 4 szoba, mellékhelyiségekkel kiadó. Brassó, Jorga-sor 12. 1987

Egy ÜRES SZOBA, fürdőszoba használatra a belvárosban kerestetik. Jelige: Belvárosban. 11043

A HAZICUKRASZAI KEZIKÖNYVE, Krbekné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb tésztákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félvászon kötésben 40 lej.

MARGÓ-KOZMETIKA

ÜDIT, SZÉPIT, FIATALIT. Brassó, Fekete-utca 34. sz.

Horganyozott drótkerítést

baromfi-farmok, tenispályák, kertek bekerítéséhez a legjobb minőségben szállítunk, 3.50 m. magaságig. Nem tévesztendő össze más silányabb gyártmányu anyaggal.

Elsőrangú minőség, tetszetős, tartós kivitellel, olcsó árak.

PÁSZTORI & HETTMANN, sodronygyár, Brassó.

felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R-t. Brasov—Brassó.